

LATVIJAS

ENERGOSTANDARTS

LEK

037

Trešais izdevums
2019

**DROŠĪBAS PRASĪBAS, VEICOT DARBUS
HIDROELEKTROSTACIJU HIDROTEHNISKAJĀS BŪVĒS
UN HIDROIETAISĒS**

© AS "Latvenergo", teksts, 2019

© LEEA Standartizācijas centrs "Latvijas Elektrotehnikas komiteja", noformējums, makets, 2019

Šī energostandarta un tā daļu pavairošana un izplatīšana jebkurā formā vai jebkādiem līdzekļiem bez Standartizācijas centra "Latvijas Elektrotehnikas komiteja" un AS "Latvenergo" rakstiskas atļaujas ir aizliegta.

Latvijas Elektrotehnikas komiteja
Šmerļa ielā 1, Rīgā, LV-1006
www.lekenergo.lv

Reģistrācijas Nr. 212
Datums: 25.04.2019.
LEK 037
LATVIJAS ENERGOSTANDARTS

Anotācija

Saskaņā ar Latvijas Republikas hidroelektrostaciju hidrotehnisko būvju drošuma klasifikāciju energostandarta prasības ir attiecināmas uz remontdarbu, uzturēšanas darbu un būvdarbu veikšanu A un B drošuma klases hidroelektrostaciju hidrotehniskajās būvēs un hidroietaisēs.

Energostandarts nosaka galvenās organizatoriskās un tehniskās prasības, veicot darbus hidrotehniskajās būvēs un hidroietaisēs, un neaizvieto, bet ir pielīdzināms darba aizsardzības instrukciju prasībām.

Energostandarts izstrādāts ievērojot Latvijas Republikas likumus, Ministru kabineta noteikumus, citus spēkā esošos normatīvus, AS "Latvenergo" un citu energouzņēmumu hidrotehnisko būvju un hidroietaišu ekspluatācijas pieredzi.

Energostandarts apstiprināts Latvijas Elektrotehnikas komitejā.

Satura rādītājs

1. Vispārīgie nosacījumi	5
1.1. Normatīvās atsauces	5
1.2. Energostandartā lietotie saīsinājumi	5
1.3. Termins.....	5
1.4. Pamatprasības.....	10
2. Darba vides riska un darba apstākļu novērtēšana, ekspluatējot HTB un/vai HI.....	11
3. Hidrotehnisko būvju un hidroietaišu apkalpošana	12
4. Prasības personālam.....	12
5. Prasības atbildīgajām personām un atbildīgo personu pienākumi	13
5.1. Vispārējās prasības atbildīgajām personām	13
5.2. Atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju	14
5.3. Atbildīgais par darba organizāciju HTB un/vai HI	15
5.4. Atbildīgais par darba izpildi	15
6. Prasības un pienākumi personālam, ko norīko atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju	16
6.1. Operatīvais personāls	16
6.2. Atļaujas devējs darba vietas sagatavošanai un pielaidei pie darba.....	16
6.3. Pielaidējs	16
6.4. Uzraugs	17
6.5. Brigādes locekļi.....	17
6.6. Rīcība energostandarta un darba aizsardzības prasību neievērošanas gadījumos.....	17
7. Darbu veidi un organizatoriskie pasākumi.....	18
7.1. Darbu veidi.....	18
7.2. Norīkojuma un rīkojuma vispārīgās prasības.....	18
7.3. Norīkojuma sagatavošana un izsniegšana.....	18
7.4. Norīkojuma pagarināšana un brigādes sastāva maiņa	21
7.5. Darbi hidroietaisēs vairākās darba vietās.....	21
7.6. Darba izpilde atbilstoši rīkojumam.....	22
8. Prasības darba vietas sagatavošanai un pielaidei darbam	22
8.1. Atļaujas došana darba vietas sagatavošanai.....	22
8.2. Darba vietas sagatavošana	22
8.3. Pielaišana darbam	23
9. Drošības pasākumi darba laikā	24
10. Darbu izpilde atbilstoši valdītāja apstiprinātām iekšējām instrukcijām.....	27
11. Darbuzņēmēju pielaišana pie darba	27

12. Tehniskie pasākumi drošai darbu veikšanai.....	28
12.1. HI atslēgšana un apturēšana	28
12.2. Darba vietas sagatavošana	28
13. Drošības prasības, veicot darbus hidrotehniskajās būvēs	29
13.1. Drošības prasības hidrotehnisko būvju ekspluatācijā.....	29
13.2. Drošības prasības, veicot ūdenslīdēju darbus	29
13.3. Drošības prasības aizsprostu, zemes dambju un betona konstrukciju remontos.....	32
13.4. Drošības prasības, veicot darbus ziemas periodā un palu laikā.....	33
13.5. Drošības prasības, veicot darbus ar kuģošanas līdzekļiem.....	34
13.6. Drošības prasības, veicot darbus pazemes būvēs, šahtās, slēgtās galerijās, akās un rezervuāros	35
13.7. Drošības prasības, veicot darbus uz sastatnēm, darba platformām, konstrukcijām un kāpnēm.....	36
13.8. Drošības prasības, veicot darbus ar kravas celšanas mehānismiem	37
13.9. Drošības prasības, veicot ugunsbīstamos darbus	38
14. Drošības prasības, veicot darbus hidroietaisēs.....	39
14.1. Drošības prasības, veicot darbus hidroagregātos un to caurplūdes traktos.....	39
14.2. Drošības prasības, veicot aizvaru tehnisko apkalpošanu vai remontdarbus	41
14.3. Drošības prasības, veicot sūkņu, kompresoru, citu kustīgu vai rotējošu mehānismu (turpmāk – mehānismu) apkopi un remontu	41
1. pielikums. Norīkojums.....	43
2. pielikums. Norādījumi norīkojuma aizpildīšanai.....	45
3. pielikums. Darba zonas nodošanas - pieņemšanas akts (forma).....	48
4. pielikums. Drošības zīmes	49

1. Vispārīgie nosacījumi

1.1. Normatīvās atsauces

Energostandarta sagatavošanā izmantotas izstrādes brīdī aktuālās normatīvo aktu un Latvijas standartu prasības. Energostandartā norādītas atsauces uz Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, Latvijas standartiem un Latvijas Elektrotehnikas komitejas energostandartiem.

Valsts normatīvo dokumentu prasības izpildāmas neatkarīgi no tā, vai energostandartā ir atsauce uz normatīvo dokumentu, vai tā nav.

Energostandarta izstrādē izmantoti šādi normatīvie dokumenti, uz kuriem sniegtas atsauces:

Latvijas standarti

LVS EN ISO/IEC 17024 "Atbilstības novērtēšana. Vispārīgās prasības personu sertificēšanas institūcijām".

Latvijas energostandarti

LEK 002 "Energoietaišu tehniskā ekspluatācija";

LEK 025 "Drošības prasības, veicot darbus elektroietaisēs";

LEK 027 "Personāla sagatavošana darbam energoietaisēs".

1.2. Energostandartā lietotie saīsinājumi

ĀSI – āra sadalietais (elektroietaisēs);

GL – gaisvadu elektrolīnija;

HES – hidroelektrostacija;

HI – hidroietais(-s);

HTB – hidrotehniskā(-s) būve(-s);

IAL – individuālie aizsardzības līdzekļi.

1.3. Termins

1.3.1.

apmācīts darbinieks HTB un/vai HI

ir iegūts vismaz otrais profesionālās kvalifikācijas līmenis vai ir vismaz trīs mēnešus ilgs darba stāžs HTB un/vai HI, kā arī pārzina drošības prasības, veicot darbus HTB un/vai HI.

1.3.2.

apskate

HTB un/vai HI vizuāla apsekošana, lai atklātu un fiksētu novirzes no tehnisko normatīvu prasībām.

1.3.3.

atbildīgais par darba izpildi

atbildīgā par darba organizāciju norīkots darbinieks, kam ir atbilstoša kvalifikācija un kuram valdītājs vai viņa rakstiski pilnvarotā persona noteiktā kārtībā rakstiski piešķirusi tiesības pildīt atbildīgā par darba izpildi pienākumus atbilstoši šī energostandarta 5.4. p. norādītajam.

1.3.4.**atbildīgais par darba organizāciju**

valdītāja vai pilnvarotas personas norīkots darbinieks, kuram ir atbilstoša kvalifikācija un pieredze, lai organizētu drošu darbu HTB un/vai HI, izsniedzot norīkojumus vai dodot rīkojumus.

1.3.5.**atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju**

valdītāja vai pilnvarotas personas norīkots darbinieks, kuram ir atbilstoša kvalifikācija un pieredze, lai nodrošinātu HTB un/vai HI ekspluatāciju atbilstoši tehnisko normatīvu, ekspluatācijas instrukciju, darba drošības un vides normatīvu prasībām.

1.3.6.**brigāde**

darbu veikšanai norīkota divu vai vairāku darbinieku kopa, kurā viens ir atbildīgais par darbu izpildi vai uzraugs.

1.3.7.**brigādes loceklis**

atbildīgā par darba organizāciju norīkots darbinieks, kurš pilda atbildīgā par darba izpildi dotos uzdevumus.

1.3.8.**caurplūdes trakts**

ūdens ceļš starp augšas un lejas bjefu.

1.3.9.**darba aizsardzības instrukcija**

valdītāja vai viņa rakstiski pilnvarotās personas apstiprināts dokuments, kas izstrādāts konkrētam darba veidam vai profesijai, ņemot vērā veicamā darba specifiku, lai aizsargātu darbinieku veselību un novērstu vai mazinātu nevēlamos riska faktorus, kas varētu rasties konkrētā darba izpildes gaitā.

1.3.10.**darba vieta**

uz paredzēto darbu izpildes laiku HTB un/vai HI speciāli sagatavota vieta, kurā veikti nepieciešamie tehniskie un organizatoriskie pasākumi, kas nodrošina dzīvībai un veselībai nekaitīgus darba apstākļus.

1.3.11.**darba vietas sagatavošana**

pirms darbu uzsākšanas veicamu tehnisku un organizatorisku pasākumu izpilde, kas izslēdz bīstamu faktoru iedarbību uz darba vietā strādājošiem un nodrošina drošu darbu veikšanu.

1.3.12.**darbi zem ūdens**

darbi zem ūdens līmeņa, kas veicami speciālās ierīcēs vai ūdenslīdēju darba aprīkojumā.

1.3.13.**darbs augstumā**

strādāšana vietā, kas atrodas vismaz 1,5 m augstumā no zemes vai jebkuras citas drošas virsmas, tai skaitā darbs pazemē, ja ir iespējams kritiens, uz sastatnēm, kāpnēm, jumtiem, kā arī, izmantojot virves un stiprinājumus.

1.3.14.**darbs norobežotā teritorijā**

darbs norobežotā HTB un/vai HI teritorijas atsevišķā telpā, kas uz darba laiku nodota darbuzņēmējam ar aktu, ja HTB un/vai HI tiek veikti būvniecības, remonta un montāžas darbi, kas saistīti ar modernizāciju vai pārbūvi.

1.3.15.**drošības sistēma darbiem augstumā**

individuālais aizsardzības līdzeklis aizsardzībai pret kritieniem no augstuma, kas sastāv no iekares, kas aptver kājas, vidukli, krūškurvi, plecus, un ierīces ķermeņa noturēšanai un kritiena apturēšanai kopā ar pozicionēšanas jostu vai karabīni, triecienslāpētāju vai pacelšanas – nolaišanas ierīci u.c. specifiskā aprīkojuma elementiem.

1.3.16.**ekspluatācijas instrukcija**

valdītāja vai viņa rakstiski pilnvarotās personas apstiprināts dokuments, kas reglamentē iekārtai pieļaujamos darba režīmus, nosaka kārtību, kādā veicama iekārtu ekspluatācija un režīma maiņa, nosaka konkrētas prasības darba drošībai, sprādziendrošībai un ugunsdrošībai, kā arī neatliekamās pasākumus, novēršot iekārtā traucējumus un bojājumus.

1.3.17.**ekspluatācijā esoša hidrotehniskā būve vai hidroietaise**

HTB un/vai HI vai tās daļa, kas pēc tās ierīkošanas un pārbaudes noteiktā kārtībā ir pieņemta ekspluatācijā, noformējot pieņemšanas aktu.

1.3.18.**gāzes bīstamas vietas**

telpas, ēkas vai darba zonas, kur iespējamā kaitīgo vielu koncentrācija gaisā var pārsniegt pieļaujamo, vai arī iespējama sprādzienbīstama maisījuma izveidošanās.

1.3.19.**hidroagregāts**

ģeneratoragregāts, kas sastāv no hidroturbīnas un elektroģeneratora.

1.3.20.**hidroelektrostacija**

būves un iekārtas, ar kuru palīdzību ūdens hidraulisko enerģiju pārveido elektroenerģijā.

1.3.21.**hidroelektrostaciju hidrotehniskās būves**

hidroelektrostacijas darbībai nepieciešamo būvju komplekss, tai skaitā aizsprosti, dambji, hidroelektrostacijas ēkas, ūdens novadbūves, kanāli, cauruļvadi, tuneļi, sūkņu stacijas, drenāža, zivju aizsardzības un pārvades būves, aizsargdambji, krastu nostiprinājumi, atbalsta sienas un citas būves, uz kurām iedarbojas ūdens spiediens.

1.3.22.**hidroietaise**

būvju, mašīnu un citu iekārtu kopums, kas galvenokārt paredzēts ūdens potenciālās enerģijas pārveidošanai elektroenerģijā (hidroagregāti, aizvari, sūkņi u.c.).

1.3.23.**hidroturbīna**

turbīna, kas darbināma ar ūdeni.

1.3.24.**kuģošanas līdzeklis**

inženiertehniska ierīce, kas konstruktīvi paredzēta kuģošanai.

1.3.25.**kvalificēts darbinieks**

iegūts vismaz otrais profesionālās kvalifikācijas līmenis, pārzina drošības prasības, veicot darbus HTB un/vai HI, kā arī ir vismaz trīs mēnešus ilgs darba stāžs HTB un/vai HI kā apmācītam darbiniekam.

1.3.26.**mainīgie darba apstākļi**

iepriekš neparedzētie darba apstākļi, kuri ir apzināti, novērtēti, kā arī ir noteikti attiecīgie drošības pasākumi pirms darbu uzsākšanas.

1.3.27.**mērķa instruktāža**

instruktāža vienreizēju darbu veikšanai, kas saistīti ar avārijas vai katastrofas seku likvidēšanu vai nav tieši saistīti ar nodarbinātā profesiju, amatu vai pastāvīgi izpildāmiem pienākumiem, vai darbi, kas tiek veikti ārpus uzņēmuma teritorijas, kā arī darbi, kas tiek veikti pēc norīkojuma saskaņā ar atbildīgā par HTB un/vai HI ekspluatāciju apstiprinātu sarakstu. Instruktāža jāveic darbiniekiem pirms darbu uzsākšanas, reģistrējot to norīkojumā.

1.3.28.**neapmācīts darbinieks**

darbinieks vai praktikants, kas nostrādājis mazāk par 3 mēnešiem un kam nav piešķirts apmācīta darbinieka statuss.

1.3.29.**norīkojums**

paaugstinātas bīstamības darbu drošai organizēšanai un veikšanai paredzēts dokuments ar darba izpildes termiņu, kas nepārsniedz 30 diennaktis. Sagatavots uz speciālas veidlapas vai tam paredzētā elektroniskā darbu organizēšanas sistēmā un nosaka norīkojuma izpildē iesaistāmos un par drošu darbu veikšanu atbildīgos darbiniekus, veicamos darbus, mainīgos darba apstākļus, darbu veikšanas laiku, pasākumus darba vietas sagatavošanai. Norīkojumā tiek fiksēta atļauja darba vietas sagatavošanai, pielaišanai pie darba, ikdienas pielaišanai pie darba, darba pabeigšanai, kā arī izmaiņas brigādes sastāvā.

1.3.30.**operatīvais personāls**

apmācīts un praktiskam darbam sagatavots darbinieks, kuram ir piešķirtas tiesības īstenot energoietais operatīvo vadību, kontrolēt un mainīt režīma parametrus, izdarīt pārslēgumus,

sagatavot vai dot atļauju sagatavot darba vietu, pielaist brigādi darbam vai dot atļauju pielaist brigādi darbam.

1.3.31.

paaugstinātas bīstamības darbi

darbi, kurus veicot, pastāv paaugstinātas bīstamības risks nodarbināto drošībai un veselībai, kas konstatēts darba un mainīgo darba apstākļu novērtēšanas rezultātā un kas nosaka nepieciešamību veikt atbilstošus drošības pasākumus minēto risku novēršanai.

1.3.32.

pali

virszemes ūdens objekta hidroloģiskā režīma fāze, kam raksturīgs augsts ūdens līmenis sniega un ledus kušanas rezultātā (ziemas – pavasara sezona).

1.3.33.

pazemes būves

galerijas un tuneļi grunts iežos un betona būvju pamatnēs, inženierkomunikāciju akas, skatrakumi, ģeoloģiskie urbumi.

1.3.34.

pārslēgumi hidroietaisēs

energoietaisēs operatīvā stāvokļa maiņa, ko veic operatīvais personāls vai personāls ar operatīvām tiesībām.

1.3.35.

personāls ar operatīvajām tiesībām

apmācīti vai kvalificēti darbinieki, kuriem valdītājs vai viņa rakstiski pilnvarota persona papildus tiešajiem darba pienākumiem noteiktā kārtībā piešķirusi ierobežotas operatīvās tiesības veikt pārslēgumus, sagatavot darba vietu un pielaist brigādi pie darba.

1.3.36.

pielaidējs pie darba (turpmāk – pielaidējs)

noteiktu darbu veikšanai norīkots darbinieks, kuram ir piešķirtas tiesības pielaist brigādi darbam iepriekš sagatavotā darba vietā.

1.3.37.

pielaišana pie darba

organizatorisks pasākums, kurā brigāde tiek iepazīstināta ar norīkojuma vai rīkojuma saturu, tiek instruēta, norādot mainīgos darba apstākļus, nepieciešamos individuālos vai kolektīvos aizsardzības līdzekļus, brigādei tiek parādītas darba vietai tuvākās bīstamās ietaises un strāvu vadošās daļas, kurām aizliegts tuvojties, kā arī tiek pārbaudīta brigādes sastāva atbilstība norīkojumam vai rīkojumam.

1.3.38.

plūdi

virszemes ūdens objekta hidroloģiskā režīma fāze, kam raksturīgs straujš caurplūduma pieaugums, ūdens līmeņa celšanās un teritorijas appludinājumi. Plūdus var izraisīt pali.

1.3.39.

rakšanas darbi

darbi, kas saistīti ar rakšanu, un zemes darbi, kas veicami dziļāk par 0,3 m no zemes virskārtas.

1.3.40.**remontpersonāls**

apmācīts personāls, kam ir tiesības izpildīt remonta un regulēšanas darbus, kā arī veikt pārbaudes un mērījumus HTB un/vai HI.

1.3.41.**rīkojums**

mutiski, rakstiski vai tam paredzētā elektroniskā darbu organizēšanas sistēmā dots uzdevums drošai darba veikšanai un organizēšanai ar izpildes termiņu, kas nepārsniedz diennakti.

1.3.42.**tehniskā apkalpošana**

energoietaišu un energoiekārtu periodiskās apskates, tīrīšana, blīvēšana, visu veidu pārbaudes, diagnostika, regulēšana un sīku defektu novēršana.

1.3.43.**uzraugs**

darbinieks, kuram ir piešķirtas tiesības veikt darbinieku drošības uzraudzību.

1.3.44.**ūdens ieplūdes ceļš**

ūdens ceļš starp augšas baseinu un hidroturbīnas spirālkameru.

1.3.45.**ūdenslīdēju darbi**

darbi, kurus izpilda ūdenslīdējs zem ūdens, kā arī darbu kopums, kas nodrošina ūdenslīdēja darbu izpildi zem ūdens.

1.3.46.**valdītājs**

hidroelektrostacijas īpašnieks vai tiesiskais valdītājs.

1.4. Pamatprasības

1.4.1. Šis energostandarts nosaka drošības prasības, veicot darbus HES HTB un/vai HI.

1.4.2. Šis energostandarts neattiecas uz tādām HTB un/vai HI (piemēram, ostas hidrotehniskās un meliorācijas būves), kurās darbu veikšanu reglamentē citi normatīvie akti.

1.4.3. Valdītājam vai viņa rakstiski pilnvarotai personai ar rakstisku rīkojumu jānorīko atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju, kuram jānodrošina personāla darba drošība, HTB un/vai HI droša ekspluatācija atbilstoši šī energostandarta un citu normatīvo dokumentu prasībām. Aizliegts ekspluatēt HTB un/vai HI, ja nav norīkots atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju.

1.4.4. Valdītājam vai viņa rakstiski pilnvarotai personai ir pienākums saskaņā ar līgumu piesaistīt atbilstošu pakalpojumu sniedzēju, kas nodrošina šajā energostandartā minēto pienākumu izpildi, ja valdītājam nav darbinieka, kuram ir atbilstoša atbildīgā darbinieka kvalifikācija.

1.4.5. Nepiederošas personas vai personu grupas drīkst ielaist HTB ar paaugstinātu bīstamību (galerijās, akās, uz aizsprosta (ja tur nav vispārējas nozīmes ceļi u.c.), kuģošanas

līdzekļiem, pie pievadīšanas un atvadīšanas kanāliem u.c.) un HI telpās tikai ar atbildīgā par HTB un/vai HI ekspluatāciju atļauju vai viņa noteiktā kārtībā.

1.4.6. Atļauts lietot tādus IAL, kas projektēti un izgatavoti atbilstoši normatīvajiem aktiem par individuālajiem aizsardzības līdzekļiem. IAL tiek piešķirti atbilstoši darba apstākļu vērtējumam.

1.4.7. Veicot darbu uz kuģošanas līdzekļiem, glābšanas līdzekļiem jābūt lietošanas gatavībā.

1.4.8. Ja notiek negadījums, personālam, kas atrodas negadījuma vietā, ir pienākums darīt visu iespējamo, lai sniegtu pirmo palīdzību negadījumā cietušajām personām.

1.4.9. Veicot darbus HTB un/vai HI diennakts tumšajā laikā, visām darba vietām jābūt apgaismotām.

1.4.10. Ja norīkojums un/vai rīkojums tiek noformēts elektroniskā darbu organizēšanas sistēmā, kur darbinieku darbības tiek apliecinātas elektroniski, visas darbības, kas ir saistītas ar norīkojuma un/vai rīkojuma izsniegšanu, reģistrēšanu, parakstīšanu, uzglabāšanu u.c., tiek veiktas elektroniski atbilstoši kārtībai, ko noteicis atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju. Šādā gadījumā norīkojumam un/vai rīkojumam jābūt pieejamam darba vietā.

2. Darba vides riska un darba apstākļu novērtēšana, ekspluatējot HTB un/vai HI

2.1. Atbilstoši normatīvajiem aktiem par darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtību un uzņēmuma noteikto kārtību tiek novērtēti darba vides radītie riski t.sk. mainīgie darba apstākļi un noteikti pasākumi darba vides riska samazināšanai vai to novēršanai.

2.2. Darba vietās, kurās darba process ir saistīts ar mainīgiem darba apstākļiem, tos novērtējot, ņem vērā paredzētās darba apstākļu pārmaiņas.

2.3. HTB un/vai HI darba apstākļu riska novērtēšanā tiek ņemti vērā tādi raksturīgie faktori kā:

2.3.1. applūdināšana ar ūdeni, noslīkšana;

2.3.2. pazemē (piemēram, akās, tuneļos) veicamie darbi;

2.3.3. darbi, kuros nodarbinātajiem nepieciešama gaisa piegādes sistēma;

2.3.4. darbi, kuros nodarbinātie nonāk saskarē ar kaitīgām ķīmiskām vai bioloģiskām vielām, kas rada risku nodarbināto drošībai un veselībai vai atbilstoši normatīvajiem aktiem ir pakļautas speciālai uzraudzībai;

2.3.5. elektroiekārtas darba spriegums un frekvence;

2.3.6. ārējās vides faktori, tai skaitā meteoroloģiskie apstākļi;

2.3.7. elektromagnētiskā lauka iedarbība;

2.3.8. darbs augstumā un augstkāpēja darba īpatnības;

2.3.9. vairāku darba vides faktoru mijiedarbība.

2.4. Izvērtējot darba apstākļus, ir jāņem vērā arī citi faktori, kas var tikt konstatēti darba vietā.

2.5. Pirms darbu uzsākšanas jāpārliedz, vai ir novērsti vai mazināti darba vides risku, t.sk. mainīgo darba apstākļu novērtēšanas laikā konstatētie potenciāli apdraudējumi.

3. Hidrotehnisko būvju un hidroietaišu apkalpošana

3.1. HTB un/vai HI tehnisko apkalpošanu, vizuālos un instrumentālos novērojumus un mērījumus nosaka iekšējie normatīvie dokumenti un to veic atbilstoši sagatavots un apmācīts personāls, pamatojoties uz Latvijas normatīvajiem aktiem, energostandarta LEK 002 un šī energostandarta prasībām.

3.2. Veicot darbus dažādu veidu aizsargjoslās, aizsargzonās, aizsardzības joslās, kas noteiktas likumos un citos normatīvajos aktos, jāievēro attiecīgo normatīvo dokumentu prasības.

3.3. Veicot darbus elektroietaisēs, jāievēro energostandarta LEK 025 prasības.

3.4. Darbiniekiem, kuri, pildot savus amata pienākumus, ir saistīti ar HTB un/vai HI tehnisko vai operatīvo apkalpošanu, atļauta to apskate, apkope un apkalpošana vienpersonīgi. Šādas tiesības piešķir atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju noteiktajā kārtībā.

3.5. Atsevišķu šahtu, galeriju ieejas durvīm jābūt noslēgtām. Šo durvju sarakstu un kārtību iekļūšanai šajās telpās nosaka attiecīgā HES atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju.

3.6. Veicot darbus uz ūdens no kuģošanas līdzekļiem, kuģošanas līdzekļa vadītājam jābūt atbilstoši apmācītam. Personālam jālieto valdītāja nodrošinātie normatīvajos aktos noteiktie glābšanas līdzekļi.

3.7. Darba aprīkojums regulāri jāpārbauda atbilstoši spēkā esošajiem noteikumiem par prasībām, lietojot darba aprīkojumu, kā arī jānodrošina pārbaucēju dokumentēšana.

3.8. Ja pastāv instrumentu, materiālu vai citu priekšmetu krišanas risks, veic atbilstošus pasākumus, kas novērš nelaimes gadījuma risku.

3.9. Vietās, kurās to īpatnību dēļ pastāv nokrišanas risks, šīs vietas ir jāaprīko ar aizsargnožogojumu, kas novērš iespēju darbiniekiem iekļūt šajās zonās.

4. Prasības personālam

4.1. Valdītājam vai pilnvarotai personai norīkotam darbiniekam jānodrošina, ka darbinieki, kuri ir iesaistīti darbos HTB un/vai HI, ir apmācīti un instruēti jautājumos, kuri ir saistīti ar veicamo darbu, drošām darba metodēm, darba procesā lietojamiem aizsardzības līdzekļiem un darba aprīkojumu.

4.2. Darbus HTB un/vai HI veic personāls, kas ir sagatavots atbilstoši energostandartam LEK 027.

4.3. Patstāvīgā darbā var pielaist darbiniekus, kas sasnieguši 18 gadu vecumu un kuriem veikta obligātā veselības pārbaude atbilstoši normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā veicama obligātā veselības pārbaude.

4.4. Personālam, veicot darbus elektroietaišu telpās un teritorijās pie HI ar elektropiedziņu vai apkalpojot automātikas, mērinstrumentu un aizsardzības elektrisko daļu, jāievēro energostandarta LEK 025 prasības.

4.5. Šī energostandarta zināšanu pārbaudi veic atbildīgā par HTB un/vai HI ekspluatāciju norīkotā komisija ne mazāk kā 3 cilvēku sastāvā. Komisijas locekļiem jābūt ar augstāko tehnisko vai vidējo tehnisko izglītību.

4.6. Ja valdītājs vai darba devējs darbinieku zināšanu pārbaudei neveido komisiju, darbinieku zināšanas pārbauda:

4.6.1. Akreditētas izglītības iestādes, kuras īsteno šī energostandarta prasībām atbilstošu apmācību un kurās vienlaikus tiek īstenotas akreditētas profesionālās izglītības programmas enerģētikas, elektrotehnikas, būvniecības vai mehānikas jomā.

4.6.2. Personāla sertificēšanas institūcijas, kuras elektroenerģētikas jomā ir akreditējusi nacionālā akreditācijas institūcija atbilstoši standartam LVS EN ISO/IEC 17024.

4.7. Ārpuskārtas zināšanu pārbaudes nepieciešamību nosaka valdītājs vai darba devējs, ja darbinieks pārkāpis šī energostandarta prasības vai ja šajā standartā ir veikti būtiski grozījumi.

4.8. Atsevišķus darbus, piemēram, darbus ar kravas celšanas mehānismiem vai cilvēku celšanai paredzētiem pacelājiem, spiedieniekārtu kompleksu apkalpošanu, bīstamu vielu uzglabāšanu, rezervuāru apkalpošanu, augstkāpēju darbus, darbus ar motorzāģiem, krūmgriežiem un citus, darbiniekiem ir atļauts izpildīt, ja iegūta atbilstoša kvalifikācija, apgūts attiecīgs mācību kurss vai cita veida apmācība.

4.9. Darbiniekiem, kuri veic darbus HTB un/vai HI vai to tuvumā, jābūt apmācītiem sniegt pirmo palīdzību cietušajam traumam, t.sk. elektrotraumu un citu veselības traucējumu gadījumā, atbilstoši darba vides risku novērtēšanas rezultātiem.

4.10. Darbiniekiem jāstrādā atbilstoši šī energostandarta, darba aizsardzības un ekspluatācijas instrukciju prasībām. Ja tiek pamanīti šī energostandarta vai instrukciju prasību pārkāpumi, atbildīgajam par darba organizāciju vai izpildi ir nekavējoties jāaptur darbs un jānoskaidro pārkāpuma iemesls.

4.11. Veicot darbus HI, katra darbinieka pienākums ir pārtraukt darbu un ziņot atbildīgajam par darba izpildi, ja tiek konstatēti 6.6.1. p. minētie pārkāpumi vai nav iespējams īstenot šī energostandarta prasības.

4.12. Atbildīgajam par darba izpildi jānovērtē izveidojusies situācija, nepieciešamības gadījumā konsultējoties ar atbildīgo par darba organizāciju, un jāveic pasākumi konstatēto trūkumu novēršanai.

5. Prasības atbildīgajām personām un atbildīgo personu pienākumi

5.1. Vispārējās prasības atbildīgajām personām

5.1.1. Valdītājs ir atbildīgs par šī energostandarta piemērošanu darbos savā HTB un/vai HI un to drošu ekspluatāciju. Ja darbu veic cita darba devēja darbinieki, valdītājs pirms darba uzsākšanas nodrošina drošas darba izpildes nosacījumus, nepieciešamo instruēšanu un drošu piekļuvi darba vietai.

5.1.2. Valdītājs atkarībā no izpildāmā darba rakstura, apjoma un HTB un/vai HI konstruktīvā risinājuma rakstiski norīko šī energostandarta 5. nodaļā minētos atbildīgos darbiniekus.

Valdītājs var atbildīgajam par HTB un/vai HI ekspluatāciju rakstiski deleģēt pienākumu norīkot šī energostandarta 5. nodaļā minētos atbildīgos darbiniekus.

5.1.3. Lai nodrošinātu drošu darba veikšanu HTB un/vai HI, tiek norīkoti šādi atbildīgie darbinieki:

5.1.3.1. atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju;

5.1.3.2. atbildīgais par darba organizāciju;

5.1.3.3. atbildīgais par darba izpildi.

5.1.4. Darbiniekiem pēc zināšanu pārbaudes par konkrēto HTB un/vai HI konstruktīvām, ekspluatācijas un remonta procesa īpatnībām, ievērojot to kvalifikāciju un pienākumus, ar HTB un/vai HI valdītāja rīkojumu piešķir šo atbildīgo personu tiesības.

5.1.5. Vienlaicīgi pieļaujama tikai divu apvienojamo pienākuma pildīšana, izņemot gadījumus, kad nav norīkots operatīvais personāls.

5.1.6. Atbildīgo par darba izpildi var norīkot darba devējs, ja darbs tiek veikts cita valdītāja HTB un/vai HI.

5.1.7. Atbildīgo personu norīkošana neatbrīvo valdītāju no atbildības par drošības un darba aizsardzības prasību ievērošanu HTB un/vai HI un pareizu tās ekspluatāciju.

5.1.8. Atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju, atbildīgais par darba organizāciju un atbildīgais par darbu izpildi HTB un/vai HI var būt tāds kvalificēts darbinieks, kuram ir zināšanas par konkrēto HTB un/vai HI, tās konstrukciju, kā arī darba pieredze uzticēto pienākumu veikšanai.

5.1.9. Operatīvais personāls, uzraugs un pielaidējs var būt kvalificēts vai apmācīts darbinieks. HES operatīvais personāls un personāls ar operatīvajam tiesībām var apvienot operatīvā personāla tiesības HTB un/vai HI un operatīvā personāla tiesības elektroietaisēs.

5.2. Atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju

5.2.1. Atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju:

5.2.1.1. nodrošina, ka HTB un/vai HI tiek ekspluatēta atbilstoši ekspluatācijas instrukcijām;

5.2.1.2. pārtrauc HTB un/vai HI ekspluatāciju, ja tā neatbilst ekspluatācijas instrukcijās noteiktajām prasībām vai ja tā kļūst bīstama darbiniekiem, iekārtām vai apkārtējai videi;

5.2.1.3. norīko atbildīgo par darba organizāciju vai pilda tā pienākumus;

5.2.1.4. norīko atbildīgo par darbu izpildi;

5.2.1.5. norīko operatīvo personālu;

5.2.1.6. nosaka operatīvo darbu veikšanas kārtību;

5.2.1.7. norīko darbiniekus būt par uzraugu;

5.2.1.8. norīko darbiniekus būt par pielaidēju;

5.2.1.9. nosaka piekļūšanas kārtību HTB un/vai HI, kā arī pēc iespējas nodrošina brīdināšanu vai piekļuves ierobežojumu nepiederošām personām HTB un/vai HI;

5.2.1.10. nosaka darbus, kurus kā atbildīgais par darbu izpildi var veikt kvalificēts vai

apmācīts darbinieks;

5.2.1.11. nosaka darbus, kurus atbilstoši valdītāja apstiprinātām iekšējām instrukcijām var vienpersoniski veikt kvalificēts vai apmācīts darbinieks.

5.3. Atbildīgais par darba organizāciju HTB un/vai HI

5.3.1. Atbildīgais par darba organizāciju:

5.3.1.1. organizē drošu darba izpildi, nosakot visus nepieciešamos organizatoriskos un tehniskos pasākumus drošai darba veikšanai;

5.3.1.2. izdod norīkojumus un rīkojumus darba veikšanai;

5.3.1.3. nodrošina norīkojumā vai rīkojumā norādīto darba izpildes drošības pasākumu pietiekamību un pareizību;

5.3.1.4. atbild par šī energostandarta 8.2.1. p. minēto prasību izpildi;

5.3.1.5. norīko atbildīgos darbiniekus;

5.3.1.6. norīko darba izpildei nepieciešamo darbinieku skaitu ar atbilstošu kvalifikāciju.

5.4. Atbildīgais par darba izpildi

5.4.1. Atbildīgais par darba izpildi:

5.4.1.1. pārliecinās par sagatavotās darba vietas atbilstību norīkojumam vai rīkojumam un šī energostandarta prasībām;

5.4.1.2. atbilstoši normatīvajiem aktiem par apmācības kārtību darba aizsardzības jautājumos (turpmāk – darba aizsardzības instrukcijas) instruē brigādi par iespējamajiem riskiem un drošības pasākumiem darba vietā, kā arī par pasākumiem to novēršanai vai mazināšanai;

5.4.1.3. nodrošina brigādes uzraudzību darba laikā;

5.4.1.4. darbu beidzot, norīkojumā noformē darba pabeigšanu. Ja darbi tiek veikti saskaņā ar rīkojumu, izved brigādi no darba vietas un rīkojumu slēdz.

5.4.2. Atbildīgais par darba izpildi var būt apmācīts vai kvalificēts darbinieks šādiem darbiem:

5.4.2.1. tehniskās apkalpošanas darbi, kas nav saistīti ar tehnisko pasākumu izpildi darba drošai veikšanai;

5.4.2.2. būvdarbi un montāžas darbi, kas veicami zemes līmenī bez celšanas iekārtu vai mehānismu izmantošanas.

5.4.3. Atbildīgais par darba izpildi atbild par saņemtā darba uzdevuma drošu izpildi. Ja darbs vienlaicīgi notiek vairākās HTB un/vai HI vietās, tad nepieciešamības gadījumā atbildīgais par darba izpildi var sadalīt brigādi darba apakšgrupās un norīkot darbiniekus, kas atbild par katras apakšgrupas drošu darbu. Tomēr par visu darbu kopumā atbild atbildīgais par darba izpildi.

Veicot darbus HTB un/vai HI, atbildīgajam par darba izpildi ir aizliegts patvaļīgi paplašināt darba vietu.

6. Prasības un pienākumi personālam, ko norīko atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju

6.1. Operatīvais personāls

6.1.1. Operatīvais personāls:

6.1.1.1. veic pārslēgumus saskaņā ar valdītāja apstiprinātām iekšējām instrukcijām, kurās noteikta pārslēgumu veikšanas kārtība;

6.1.1.2. izvieto drošības zīmes un nožogojumus;

6.1.1.3. nodrošina sagatavotās darba vietas atbilstību norīkojumam vai rīkojumam;

6.1.1.4. īsteno šī energostandarta 6.2.1. p. minētās tiesības;

6.1.1.5. īsteno šī energostandarta 6.3. p. minētos pienākumus (ja veic pielaidēja pienākumus).

6.1.2. Tiesības veikt operatīvo darbu ietver tiesības:

6.1.2.1. veikt HTB un/vai HI operatīvo vadību;

6.1.2.2. kontrolēt un mainīt HTB un/vai HI darba režīmu;

6.1.2.3. veikt pārslēgumus HI;

6.1.2.4. sagatavot darba vietu vai atļaut sagatavot darba vietu;

6.1.2.5. pielaist brigādi darbam vai atļaut pielaist brigādi darbam.

6.1.3. Elektrostacijās atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju var atļaut apvienot tiesības sagatavot darba vietu un atļaut sagatavot darba vietu, pielaist brigādi darbam un atļaut pielaist brigādi darbam.

6.2. Atļaujas devējs darba vietas sagatavošanai un pielaidei pie darba

6.2.1. Tiesības dot atļauju sagatavot darba vietu un pielaist brigādi pie darba var piešķirt kvalificētam operatīvajam personālam, kura operatīvajā vadībā atrodas HTB un/vai HI. Atļaujas devējs darba vietas sagatavošanai un pielaidei pie darba veic noslēdzošo armatūru, komutācijas aparātu stāvokļu kontroli un HTB un/vai HI pielaisto brigāžu reģistrāciju.

6.2.2. Darbinieks, kas izsniedz atļauju darba vietas sagatavošanai un brigādes pielaidei pie darba, atbild par:

6.2.2.1. darbam paredzēto iekārtu atslēgšanas pietiekamību;

6.2.2.2. pielaižamo brigāžu darba laika un vietas koordināciju;

6.2.2.3. darba vietas sagatavotāja un pielaidēja informēšanu par iepriekš izpildītajām iekārtu atslēgšanas operācijām.

6.3. Pielaidējs

6.3.1. Pielaidējs:

6.3.1.1. pārliecinās par veikto drošības pasākumu pareizību, pietiekamību un atbilstību norīkojumam vai rīkojumam;

6.3.1.2. atbild par pareizu darba vietas sagatavošanu un pielaidi darbam;

6.3.1.3. instruē brigādi par veiktajiem drošības pasākumiem darba vietā;

6.3.1.4. atbild par šī energostandarta 8.3.1. p. minēto prasību izpildi.

6.4. Uzraugs

6.4.1. Uzraugs pastāvīgā klātbūtnē uzrauga, lai darbinieki nokļūtu un atrastos darbam paredzētajā vietā un iekļautos darba laikā. Uzraudzības laikā aizliegts apvienot uzraudzību ar kādu citu darbu.

6.4.2. Uzraugs jānorīko neapmācītu personu uzraudzībai, veicot darbus saskaņā ar norīkojumu ekspluatācijā esošo iekārtu tuvumā. Nepieciešamību norīkot uzraugu minēto darbinieku uzraudzībai nosaka atbildīgais par darba organizāciju. Par uzraugu var norīkot personu no operatīvā personāla vai personāla ar operatīvajām tiesībām, kā arī personu, kurai ir atbildīgā par darba izpildi tiesības.

6.4.3. Uzraugam jānodrošina, lai brigādes locekļi netuvotos darbā esošajām iekārtām, komunikācijām un nepaplašinātu darba vietu.

6.4.4. Atbildīgajam par darba organizāciju ir tiesības norīkot uzraugu arī citos gadījumos.

6.4.5. Uzraugot darbus HTB un/vai HI, uzraugam ir aizliegts patvaļīgi paplašināt darba vietu.

6.5. Brigādes locekļi

6.5.1. Katrs brigādes loceklis ir atbildīgs par darba aizsardzības un ekspluatācijas instrukciju ievērošanu un pilda atbildīgā par darba izpildi vai uzrauga norādījumus, ja tie nav pretrunā ar šo energostandartu un darba aizsardzības un ekspluatācijas instrukcijām.

6.5.2. Katram brigādes loceklim jāievēro šī energostandarta un darba aizsardzības instrukciju prasības, kā arī instruktāžu norādījumi, kas saņemti, pielaižot pie darba.

6.5.3. Veicot darbus HTB un/vai HI, brigādes locekļiem aizliegts patvaļīgi paplašināt darba vietu.

6.6. Rīcība energostandarta un darba aizsardzības prasību neievērošanas gadījumos

6.6.1. Darbiniekiem jāstrādā atbilstoši šī energostandarta un darba aizsardzības un ekspluatācijas instrukciju prasībām un katrs darbinieks ir atbildīgs par šī energostandarta un darba aizsardzības, un ekspluatācijas instrukciju prasību izpildi savā darba vietā. Katra darbinieka pienākums ir pārtraukt darbu un nekavējoties ziņot atbildīgajam par darba izpildi un tiešajam vadītājam par:

6.6.1.1. neiespējamību izpildīt šī energostandarta un darba aizsardzības instrukciju prasības;

6.6.1.2. visiem konstatētajiem šī energostandarta un darba aizsardzības instrukciju prasību pārkāpumiem darba vietā;

6.6.1.3. HTB un/vai HI darbā izmantojamo mašīnu, mehānismu, ierīču, instrumentu un aizsardzības līdzekļu bojājumiem, kas var apdraudēt cilvēkus vai apkārtējo vidi.

6.6.2. Ja tiek konstatēti šī energostandarta vai instrukciju prasību pārkāpumi, pielaidējam, atbildīgajam par darba organizāciju vai izpildi ir nekavējoties jāaptur darbs.

7. Darbu veidi un organizatoriskie pasākumi

7.1. Darbu veidi

7.1.1. Darbus HTB un/vai HI veic saskaņā ar:

7.1.1.1. norīkojumu (1. pielikums);

7.1.1.2. rīkojumu;

7.1.1.3. aktu par darba zonas nodošanu – pieņemšanu (3. pielikums);

7.1.1.4. valdītāja apstiprinātām iekšējām instrukcijām.

7.1.2. Organizatoriskie pasākumi drošai darbu izpildei HTB un/vai HI ir:

7.1.2.1. atbildīgo personu un atbildīgo darbinieku norīkošana;

7.1.2.2. norīkojuma izsniegšana vai rīkojuma došana;

7.1.2.3. darbu organizēšana atbilstoši valdītāja apstiprinātām iekšējām instrukcijām;

7.1.2.4. atļaujas izsniegšana darba vietas sagatavošanai un pielaidei darbam;

7.1.2.5. darba vietas sagatavošana atbilstoši šī energostandarta 8. nodaļai un darbinieku pielaidei darbam;

7.1.2.6. uzraudzība darba laikā;

7.1.2.7. darbinieku organizēta pāriešana uz citu darba vietu un šīs darbības noformēšana;

7.1.2.8. darba pārtraukuma un pilnīgas pabeigšanas noformēšana.

7.2. Norīkojuma un rīkojuma vispārīgās prasības

7.2.1. Izsniegtie norīkojumi un dotie rīkojumi jāreģistrē atsevišķā norīkojumu un rīkojumu reģistrācijas žurnālā, operatīvajā žurnālā vai arī elektroniskajā darbu organizēšanas sistēmā, kura paredzēta šim mērķim.

7.2.2. Reģistrējot norīkojumus, uzrāda to numuru, darba vietu, atbildīgo par darba izpildi, paredzēto veicamo darbu, atbildīgo par darbu organizāciju, sākuma un beigu laiku.

7.2.3. Reģistrējot rīkojumu, norāda numuru, darba vietu, veicamā darba saturu, brigādes sastāvu un atbildīgo par darba izpildi vai operatīvo personālu, rīkojuma devēju, sākuma un beigu laiku.

7.2.4. Pielaide pie darba pēc norīkojumiem vai rīkojumiem jāreģistrē elektroietaisies vai objekta operatīvajā žurnālā, obligāti uzrādot ikdienas pielaidi pie darba un tā pabeigšanu. Ieraksti izdarāmi, norādot norīkojuma vai rīkojuma numuru.

7.2.5. Par darbuzņēmēju pielaides reģistrēšanu atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju var noteikt citu vienotu HTB un/vai HI kārtību.

7.3. Norīkojuma sagatavošana un izsniegšana

7.3.1. Norīkojumā saskaņā ar šī energostandarta 1. pielikumu norāda:

7.3.1.1. darbu izpildē iesaistītos darbiniekus;

7.3.1.2. atbildīgos darbiniekus par drošu darbu veikšanu;

7.3.1.3. veicamos darbus un pasākumus darba vietas sagatavošanai un pielaidei darbam.

7.3.2. Norīkojumu:

7.3.2.1. izsniedz uz laiku, kas nepārsniedz 15 diennaktis no darbu sākuma;

7.3.2.2. var pagarināt vienu reizi uz laiku, kas nepārsniedz 15 diennaktis no norīkojuma pagarināšanas brīža (ja nepieciešams);

7.3.2.3. glabā vismaz 30 diennaktis pēc darbu pilnīgas pabeigšanas atbilstoši kārtībai, ko noteicis atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju;

7.3.2.4. ja norīkojumu noformē papīra veidā, tad tas jānoformē divos eksemplāros. Sagatavojot darba vietu, pielaižot darbam un darba laikā viens norīkojuma eksemplārs atrodas pie darbinieka, kas izsniedz atļauju sagatavot darba vietu un pielaižot brigādi darbam, vai pie pielaidēja, bet otrs norīkojuma eksemplārs – darba vietā;

7.3.2.5. ja tiek izmantoti elektroniskie sakari (tālrunis, rācija, e-pasts u.c.) un norīkojumu noformē papīra veidā, tad tas jānoformē trijos eksemplāros. Šādā gadījumā norīkojuma izsniedzējs noformē vienu eksemplāru, bet darbinieks, kurš saņēmis attiecīgo norīkojuma tekstu, noformē norīkojumu divos eksemplāros. Norīkojuma teksta saņēmējs norīkojuma izsniedzēja paraksta vietā ieraksta izsniedzēja vārdu un uzvārdu un apliecina teksta pareizību ar savu parakstu, to atšifrējot;

7.3.2.6. ja norīkojumu noformē elektroniskā darbu organizēšanas sistēmā, kur darbinieku darbības tiek apliecinātas elektroniski, tad jānodrošina, lai norīkojums būtu pieejams darba vietā;

7.3.2.7. norīkojumu noformē un izsniedz no jauna, ja nomaina atbildīgo par darba izpildi vai uzraugu.

7.3.3. Ja norīkojums tiek noformēts elektroniskā darbu organizēšanas sistēmā, kur darbinieku darbības tiek apliecinātas elektroniski, visas darbības jāizpilda atbilstoši 1.4.10. p.

7.3.4. Ieraksti un paraksti norīkojumā jāveic atbilstoši darba uzdevumam un secībai.

7.3.5. Ir pieļaujama vairāku norīkojumu izsniegšana secīgai darbu organizēšanai un izpildei. Norīkojumu skaitu atbildīgajam par darba izpildi, pielaidējam vai uzraugam nosaka atbildīgais par darba organizāciju.

7.3.6. Pēc norīkojuma veicami šādi paaugstinātas bīstamības darbi:

7.3.6.1. HTB uzturēšanas un atjaunošanas remonts;

7.3.6.2. turbīnu un to palīgiekārtu (regulatori, eļļas spiediena iekārtas u.c.), ģeneratoru mehāniskās daļas uzturēšanas un atjaunošanas remonts;

7.3.6.3. sūkņu (tehniskā ūdens apgādes, drenāžu u.c.) remonts;

7.3.6.4. rotējošo mehānismu, kā arī kompresoru un ventilācijas iekārtu remonts;

7.3.6.5. visi ugunsbīstamie darbi;

7.3.6.6. kravas celtņu un celtņu sliežu remonts, bīstamo iekārtu pārbaudes;

7.3.6.7. lielgabarīta un smagsvara kravu celšana un pārvietošana virs darbā esošām iekārtām, kravas pacelšana un pārvietošana ar diviem celtņiem, kravas pacelšana un

pārvietošana virs telpām, kurās uzturas cilvēki, kā arī darbi ar kravas celšanas un cilvēku celšanas mehānismiem GL tuvumā;

7.3.6.8. automātiskās regulēšanas un distances vadības aparātūras, kam nepieciešama iekārtas darba režīmu izmaiņa, uzstādīšana un remonts (bez demontāžas);

7.3.6.9. tehnoloģisko cauruļvadu (eļļas, tehniskās ūdensapgādes, ugunsdzēsības u.c.) un to noslēgarmatūras remonts;

7.3.6.10. darbi, kuri veicami turbīnu ūdens ceļos, avankamerās, aizvaru rievās, uz darba stāvoklī esošiem aizvariem, tvertnēs, akās, izlīdzināšanas baseinos, tuneļos, ūdens aizvades galerijās;

7.3.6.11. darbi, kuri veicami bīstamās vietās (gāzu sastāva vai sprādziena bīstamība, elektrobīstamība vai citi faktori). Darbi, kas veicami darbā esošu elektroietaišu sprieguma ietekmes zonā saskaņā ar energostandartu LEK 025;

7.3.6.12. metāla un betona konstrukciju defektoskopija;

7.3.6.13. pretkorozijas aizsardzības un hidroizolācijas darbi;

7.3.6.14. darbi augstumā (piemēram, darbs, nolaižoties šahtās, izmantojot aprīkojumu darbam augstumā);

7.3.6.15. sastatņu augstumā virs 2 metriem montāža un demontāža;

7.3.6.16. visu veidu zemūdens darbi;

7.3.6.17. kuģošana HES augšas un lejas bjefos un darbi, kuri veicami uz ūdens no kuģošanas līdzekļiem;

7.3.6.18. darbi, kuru veikšanai nepieciešams nosusināt ūdensvadu vai rezervuāru;

7.3.6.19. darbi, saistīti ar aizvaru, restu un citu konstrukciju attīrīšanu no ledus;

7.3.6.20. spridzināšanas darbi;

7.3.6.21. būvdarbi un montāžas darbi, gaisa pārvadu tīrīšana, cauruļvadu izolēšana un citi darbi augstāk par 1,5 m (augstumu mēra no būvlaukuma grīdas) bez sastatnēm;

7.3.6.22. būvkonstrukciju montāža – demontāža, būvju elementu nostiprināšana un atjaunošana;

7.3.6.23. darbi slēgtos rezervuāros, cisternās, nostādinātajos, bedrēs, bunkuros, kur vien iespējama strādājošo saindēšanās, nosmakšana, pārkaršana un citi risku faktori;

7.3.6.24. visi rakšanas darbi zonās, kas atrodas enerģētisko tīklu, gāzes un naftas produktu cauruļvadu tuvumā;

7.3.6.25. bīstamu ķīmisko vielu iekraušana, izkraušana un pārvešana;

7.3.6.26. jebkuri cita veida darbi, kuros var rasties paaugstinātas bīstamības apstākļi bīstami vai veselībai kaitīgi riska faktori, kuru novēršanai vai mazināšanai ir nepieciešams sagatavot darba vietu, veicot organizatoriskus un tehniskus pasākumus;

7.3.6.27. spiedieniekārtu kompleksu remonts.

7.3.7. Paaugstinātas bīstamības darbu saraksts var tikt papildināts ar atbildīgā par HTB un/vai HI ekspluatāciju rīkojumu, ņemot vērā vietējos apstākļus.

7.3.8. Ja, atbilstoši norīkojumam, darbs ir paredzēts uz iekārtām ar elektrisko piedziņu, vai tiks veikta automatikas, mērinstrumentu un aizsardzības elektriskās daļas apkalpošana, elektrodrošības pasākumus nosaka darbinieks, kurai ir atbildīgā par darba organizāciju

tiesības gan stacijas elektrotehniskajās iekārtās, gan stacijas HI. Atbildīgajam par HTB un/vai HI ekspluatāciju jānosaka kārtība darbu organizācijai iekārtās ar elektrisko piedziņu, kā arī veicot automātikas, mērinstrumentu un aizsardzības elektriskās daļas apkalpošanu.

Norīkojuma izsniedzējs norīkojuma ailē "Īpaši norādījumi" norāda, ka elektrodrošības pasākumi jānodrošina atbilstoši energostandarta LEK 025 prasībām.

7.4. Norīkojuma pagarināšana un brigādes sastāva maiņa

7.4.1. Pagarināt norīkojuma termiņu var darbinieks, kas šo norīkojumu izsniedzis, vai cits darbinieks, kam ir tiesības izsniegt norīkojumu darbam šajā HTB un/vai HI.

7.4.2. Atļauju par norīkojuma termiņa pagarināšanu var nodot ar elektroniskajiem sakariem pielaidējam vai atbildīgajam par darba izpildi, kurš šajā gadījumā ar savu parakstu apliecina norīkojuma termiņa pagarinājumu, pagarinātāja vārdu un uzvārdu.

7.4.3. Brigādes sastāvu atļauts izmainīt darbiniekam, kurš izsniedzis norīkojumu vai kuram ir tiesības izsniegt norīkojumu darbam šajā HTB un/vai HI.

7.4.4. Norādījumus par brigādes sastāva izmaiņām var nodot arī ar elektroniskajiem sakariem pielaidējam vai atbildīgajam par darba izpildi, kurš šajā gadījumā ar savu parakstu apliecina brigādes sastāva izmaiņu, izmainītāja vārdu un uzvārdu. Atbildīgajam par darba izpildi jāinstruē darbinieks, kas iekļauts brigādes sastāvā.

7.5. Darbi hidroietaisēs vairākās darba vietās

7.5.1. Atļauts izsniegt norīkojumu darbam vienas HI vairākās darba vietās gadījumos, kas minēti 7.5.3. p.

7.5.2. Pāriešana no vienas iepriekš sagatavotas darba vietas uz citu jāatzīmē norīkojuma 3. tabulā (1. pielikums).

7.5.3. Vienu norīkojumu darbu izpildei vienlaikus vai pēc kārtas dažādām darba vietām, pieļaujot brigādes locekļu atrašanos dažādās darba vietās, atļauts izsniegt zemāk minētajos gadījumos:

7.5.3.1. guldēt un pārbaudot cauruļvadu mērīšanas, automātikas, telemehānikas un citas ierīces;

7.5.3.2. remontējot vienu, identificējama (piemēram, pēc shēmas vai cauruļvada operatīvajiem apzīmējumiem u.c.) cauruļvada noslēgarmatūru;

7.5.3.3. remontējot atsevišķu cauruļvadu akā, kolektorā, tranšejā, būvbedrē.

7.5.4. Visām darba vietām jābūt sagatavotām līdz pielaišanai pie darba. Aizliegts sagatavot iedarbināšanai jebkuru HI līdz pilnīgai darbu pabeigšanai pēc norīkojuma.

7.5.5. Gadījumā, ja brigāde izvietota dažādās darba vietās, vienam vai vairākiem brigādes locekļiem atļauts atrasties atsevišķi no atbildīgā par darba izpildi.

7.5.6. Atbildīgajam par darba izpildi jāaizved uz darba vietām un jāinformē par drošības prasībām, veicot šo darbu, brigādes locekļi, kuri veic darbus atsevišķās darba zonās, kur neatrodas atbildīgais par darba izpildi.

7.5.7. Atļauts izsniegt vienu norīkojumu vai dot rīkojumu darbiem pēc kārtas uz vairākām vienveidīgām HI. Visām darba vietām jābūt sagatavotām līdz pielaišanai pie darba.

7.6. Darba izpilde atbilstoši rīkojumam

7.6.1. Darbi, kuriem nav nepieciešama darba vietas sagatavošana, var tikt veikti atbilstoši rīkojumam.

7.6.2. Rīkojums:

7.6.2.1. tiek dots tieši pirms darba sākuma. Izpildītāja darba izpildes laiks nevar pārsniegt 24 stundas;

7.6.2.2. nosaka darba vietu, veicamā darba saturu, sākuma un beigu laiku;

7.6.2.3. nosaka norādījumus saistībā ar veicamā darba izpildi;

7.6.2.4. nosaka brigādes sastāvu un atbildīgo par darba izpildi vai operatīvo personālu;

7.6.2.5. tiek reģistrēts atbilstoši atbildīgā par HTB un/vai HI ekspluatāciju noteiktajai kārtībai un tiek uzglabāts vismaz 30 diennaktis pēc darbu pilnīgas pabeigšanas.

7.6.3. Rīkojumu dod atbildīgajam par darba izpildi un pielaidējam. HTB un/vai HI bez vietējā operatīvā personāla, kad pielaipe darba vietā nav nepieciešama, rīkojumu var nodot tieši atbildīgajam par darba izpildi.

7.6.4. Ja rīkojums tiek noformēts elektroniskā darbu organizēšanas sistēmā, kur darbinieku darbības tiek apliecinātas elektroniski, tad visas darbības jāveic atbilstoši 1.4.10. p. Elektroniskajā vadības sistēmā reģistrētie rīkojumi tiek apstiprināti atbilstoši sistēmas lietošanas noteikumiem.

7.6.5. Nododot rīkojumu ar elektroniskajiem sakariem, tas jāreģistrē rīkojuma saņēmējam norīkojuma un rīkojuma reģistrācijas žurnālā vai arī operatīvajā žurnālā. Pārliecināties par rīkojuma pareizību, tā saņēmējs žurnālā ieraksta rīkojuma devēja vārdu un uzvārdu un teksta pareizību apliecina ar savu parakstu.

8. Prasības darba vietas sagatavošanai un pielaipei darbam

8.1. Atļaujas došana darba vietas sagatavošanai

8.1.1. Darba vietas sagatavošanu un pielaidi pie darba pēc norīkojuma vai rīkojuma var veikt tikai pēc atļaujas saņemšanas no operatīvā personāla, kura operatīvā vadībā atrodas HTB un/vai HI, vai no atbildīgā par HTB un/vai HI ekspluatāciju, ja nav norīkots operatīvais personāls.

8.1.2. Atļauja darba vietas sagatavošanai pielaidējam var izsniegt personīgi vai ar elektronisko sakaru starpniecību, veicot atzīmi par tās saņemšanu operatīvajā žurnālā un norīkojumā. Atļaujas saņemšanu darba vietas sagatavošanai attālinātos objektos, kuros nav operatīvā žurnāla, atzīmē norīkojumā.

8.2. Darba vietas sagatavošana

8.2.1. Organizējot darbus, nodrošina:

8.2.1.1. darba vietas skaidru un nepārprotamu noteikšanu un iezīmēšanu, kā arī piekļuvi darba vietai;

8.2.1.2. nepieciešamo apgaismojumu visās HTB un/vai HI vietās, kurās tiek veikti darbi, atbilstoši normatīvajiem aktiem par darba aizsardzības prasībām darba vietās;

8.2.1.3. darba aizsardzības un ugunsdrošības prasību ievērošanu;

8.2.1.4. nožogojumu un drošības zīmju izvietojumu;

8.2.1.5. ja nepieciešams, darba uzraudzību;

8.2.1.6. lai darbinieki darba vietā varētu atrasties stabilā stāvoklī, lai abas rokas būtu brīvas darba veikšanai;

8.2.1.7. nepieciešamos pasākumus, sagatavojot darba vietu darbiem, kuri ir saistīti ar darbiem elektroietaišu telpās un teritorijās pie HI ar elektropiedziņu, automātikas, mērinstrumentu un aizsardzības elektrisko daļu apkalpošanu;

8.2.1.8. atbilstošus drošības pasākumus, veicot darbus virs ūdens vai ūdens tuvumā, lai novērstu krišanas, paslīdēšanas vai noslīkšanas risku.

8.2.2. Veicot darba vietas sagatavošanu, aizliegts mainīt norīkojumā paredzētos darba vietas sagatavošanas pasākumus. Ja rodas šaubas par darba vietas sagatavošanas pasākumu pietiekamību un pareizību, kā arī par iespēju droši izpildīt darbus, šī sagatavošana jāpārtrauc un par to nekavējoties jāziņo norīkojuma izsniedzējam vai rīkojuma devējam.

8.2.3. Jāveic atbilstoši pasākumi, lai pasargātu personālu no traumām, kuras var izraisīt riska faktori, kā mehāniskie, fizikālie, bioloģiskie u.c., kuri ir darba vietās un veicamajā darbā.

8.2.4. Priekšmetus, kuri varētu traucēt piekļuvi, un/vai degtspējīgus materiālus vai vielas ir aizliegts novietot blakus vai uz piekļuves ejām un evakuācijas ceļiem pie komutācijas aparātiem, kā arī tajās vietās, kur personālam jāatrodas, darbinot šo iekārtu.

8.2.5. Darba vietas sagatavošanu veic operatīvais personāls vai personāls ar operatīvajām tiesībām.

8.2.6. Gadījumos, kad atbildīgais par darba izpildi veic arī pielaidēja pienākumus, darba vietas sagatavošanu (izvieto drošības zīmes un nožogo darba vietu atbilstoši šī energostandarta 8.2. p. minētajām prasībām) viņš izpilda kopīgi ar vienu no brigādes locekļiem, kurš ir kvalificēts vai apmācīts darbinieks.

8.3. Pielaide darbam

8.3.1. Veicot pielaidi darbam:

8.3.1.1. pielaidējs pārliecinās par darba vietas sagatavošanas tehnisko un organizatorisko pasākumu izpildi;

8.3.1.2. pielaidējs pārbauda norīkojumā vai rīkojumā norādītās brigādes sastāvu pēc personu apliecinošiem dokumentiem;

8.3.1.3. pielaidējs iepazīstina brigādi ar norīkojuma vai rīkojuma saturu, norādot darba vietas robežas;

8.3.1.4. pielaidējs parāda brigādei darba vietai tuvākās iekārtas un HTB un/vai HI daļas, kurām aizliegts tuvoties neatkarīgi no tā, vai tās ir darbā vai nav;

8.3.1.5. atbildīgais par darba izpildi instruē brigādi par darba drošas izpildes pasākumiem, instrumentu, ierīču, mehānismu un celšanas iekārtu izmantošanu;

8.3.1.6. ar pielaidēja un atbildīgā par darba izpildi vai uzrauga un brigādes locekļu parakstu norīkojuma attiecīgajā ailē atbilstoši 1. pielikumam, apstiprina brigādes pielaidi darbam un instruēšanu, kā arī norāda datumu un laiku. Ja norīkojums tiek noformēts kā elektronisks dokuments, visas darbības jāizpilda atbilstoši 1.4.10. p.

8.3.2. Pielaidējs informē atbildīgo par darba izpildi vai uzraugu un brigādes locekļus par darba vietas sagatavošanas pasākumiem un darbā esošajām tuvākajām iekārtām un HTB un/vai HI daļām.

8.3.3. Brigādes pielaipe pie darba bez mērķa instruktāžas ir aizliegta.

8.3.4. Pielaidi pie darba noformē abos norīkojuma eksemplāros, no kuriem viens paliek darba vietā, bet otrs – pie pielaidēja.

8.3.5. Ja pielaipe pie darba tiek noformēta elektroniskajā sistēmā, tad norīkojumam jābūt pieejamam darba vietā.

8.3.6. Ja atbildīgais par darba izpildi vai uzraugs veic arī pielaidēja pienākumus, pielaidi pie darba noformē norīkojuma vienā eksemplārā.

8.3.7. Pielaidi darbam pēc norīkojuma vai rīkojuma veic tieši darba vietā. Pielaipe darbam atbilstoši rīkojumam darba vietā nav nepieciešama, ja neveic darba vietas sagatavošanu. Brigādes pielaipe darbam vienlaikus atļauta tikai saskaņā ar vienu norīkojumu vai rīkojumu.

8.3.8. Ja rodas šaubas atbildīgajam par darba izpildi vai uzraugam veicot pielaidi pie darba, jānoskaidro no pielaidēja, kādi pasākumi darba vietas sagatavošanā veikti, un tas jāpārbauda personīgi vai kopā ar pielaidēju apskatot darba vietu.

9. Drošības pasākumi darba laikā

9.1.1. Drošības pasākumu ievērošanas uzraudzību veic atbildīgais par darba izpildi vai uzraugs.

9.1.2. Atbildīgajam par darba izpildi vai uzraugam bez aizvietošanas ir aizliegts atstāt brigādi un darba vietu.

9.1.3. Ja atbildīgajam par darba izpildi vai uzraugam īslaicīgi (līdz 30 minūtēm) ir nepieciešams aiziet no darba vietas, tad viņu šajā laikā var aizvietot pielaidējs vai darbinieks, kuram ir tiesības izsniegt norīkojumu darbam šajā HTB un/vai HI. Ja nav darbinieka, kas atbildīgo par darba izpildi vai uzraugu var aizvietot, viņiem pilnībā jāaizved brigāde no darba vietas. Atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju var noteikt citu īslaicīgas (līdz 30 minūtēm) aizvietošanas kārtību.

9.1.4. Atbildīgajam par darba izpildi vai uzraugam jānodod norīkojums darbiniekam, kurš to drīkst aizvietot prombūtnes laikā.

9.1.5. Ar atbildīgā par darba izpildi atļauju pieļaujama īslaicīga (līdz 30 minūtēm) aiziešana no darba vietas vienam vai vairākiem brigādes locekļiem. Šajā gadījumā viņi no brigādes sastāva nav jāizslēdz.

Brigādes locekļu skaits, kas paliek darba vietā, nedrīkst būt mazāks par diviem, ieskaitot atbildīgo par darba izpildi, ja tie ir kvalificēti vai apmācīti darbinieki.

9.1.6. Kvalificēti vai apmācīti brigādes locekļi iziet no darba vietas un atgriezties darba vietā drīkst patstāvīgi, pārējie brigādes locekļi – tikai kvalificēta vai apmācīta darbinieka pavadībā.

9.1.7. Pēc atgriešanās brigādes locekļiem atļauts atsākt darbu tikai ar atbildīgā par darba izpildi mutisku atļauju.

9.1.8. Atbildīgajam par darba izpildi ir aizliegts atstāt darba vietu, līdz aizgājušie brigādes locekļi atgriežas.

9.1.9. Ja tiek konstatēti šī energostandarta pārkāpumi vai atklāti citi apstākļi, kas apdraud darbinieku drošību, jārīkojas atbilstoši 6.6.1. p. un brigāde no darba vietas jāaizved. Brigāde var tikt pielaista pie darba tikai pēc atklāto pārkāpumu novēršanas.

9.1.10. Dažādās darba vietās strādājošo darbinieku pāriešanu uz citu darba vietu organizē atbildīgais par darba izpildi.

9.1.11. Veicot būvdarbus vai montāžas darbus, materiālu piegādātāji vai citi ar veicamo darbu saistīti apmeklētāji, kas nav minēti norīkojumā vai rīkojumā, HTB un/vai HI drīkst atrasties īslaicīgi un pārvietoties atbildīgā par darbu izpildi uzraudzībā. Atbildīgais par darbu izpildi, kurš nodrošinājis piekļuvi HTB un/vai HI objektam, organizē šajā punktā minēto darbinieku instruēšanu par darba aizsardzības un ugunsdrošības prasībām HTB un/vai HI un ir atbildīgs par viņu drošību un pamatojumu atrasties konkrētā HTB un/vai HI objektā. Piekļuve objektam tiek nodrošināta atbilstoši HTB un/vai HI valdītāja noteiktajai kārtībai.

9.1.12. Darbus uzsāk pēc tam, kad ir izpildīti šī energostandarta 8.3.1.1. - 8.3.1.4. p. minētie pasākumi un pielaidējs kopā ar brigādi ir veicis šī energostandarta 8.3.1.5. p. minētos pasākumus.

9.1.13. Darba pārtraukšanā ievēro šādas prasības:

9.1.13.1. darba pārtraukumu atbildīgais par darba izpildi vai uzraugs ar parakstu apstiprina savā norīkojuma eksemplārā (izņemot īslaicīgus pārtraukumus darba dienas robežās):

9.1.13.1.1. darba pārtraukumu laikā darba dienas robežās (pusdienas pārtraukums, pēc darba apstākļiem) atbildīgajam par darba izpildi vai uzraugam brigāde no darba vietas jāaizved un durvis vai vārti jāaizslēdz. Norīkojums paliek pie atbildīgā par darba izpildi vai uzrauga;

9.1.13.1.2. pielaidi pie darba pēc pārtraukuma laika darba dienas robežās veic atbildīgais par darba izpildi vai uzraugs, šādā gadījumā noformēšana norīkojumā nav nepieciešama;

9.1.13.1.3. brigādes locekļiem aizliegts pēc darba pārtraukuma atgriezties darba vietā bez atbildīgā par darba izpildi vai uzrauga;

9.1.13.1.4. pārtraucot darbu darba dienas beigās, atbildīgais par darba izpildi vai uzraugs aizved brigādi no darba vietas un aizslēdz durvis vai vārtus;

9.1.13.1.5. aizliegts noņemt drošības zīmes un pagaidu nožogojumus;

9.1.13.1.6. atbildīgajam par darba izpildi vai uzraugam norīkojums jānodod pielaidējam, bet gadījumā, ja viņa nav, jāatstāj īpaši šim nolūkam paredzētā vietā. HTB un/vai HI bez vietēja operatīvā personāla atbildīgajam par darba izpildi vai uzraugam atļauts norīkojumu pēc darba dienas beigām paturēt pie sevis. Atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju var noteikt citu norīkojuma nodošanas kārtību;

9.1.13.1.7. sagatavotajā darba vietā atkārtotu pielaidi darbam nākamajās dienās veic pielaidējs vai, ja tas paredzēts norīkojumā, atbildīgais par darba izpildi.

9.1.14. Pirms darbu atsākšanas pēc pārtraukuma atbildīgais par darba izpildi vai uzraugs pārliecinās, par veikto drošības pasākumu atbilstību sākotnējam stāvoklim un par to vai visas atstātās drošības zīmes un nožogojumi ir nebojāti un atrodas savās vietās.

9.1.15. Pēc darba pilnīgas pabeigšanas:

9.1.15.1. atbildīgais par darba izpildi vai uzraugs aizved brigādi no darba vietas;

9.1.15.2. atbildīgais par darba izpildi vai uzraugs noņem brigādes novietotās drošības zīmes, pagaidu nožogojumus un aizslēdz durvis vai vārtus. Visi darbā izmantojamie darbarīki, būvizstrādājumi, drošības līdzekļi, iekārtas ir jānovāc, kā arī jānoformē darba pabeigšana;

9.1.15.3. pēc darbu pilnīgas pabeigšanas noformēšanas norīkojumu atbildīgajam par darba izpildi vai uzraugam jānodod pielaidējam, bet, ja viņa nav, jāatstāj šim nolūkam paredzētajā vietā;

9.1.15.4. ja pēc pilnīgas darbu pabeigšanas norīkojuma nodošana ir apgrūtināta, tad ar pielaidēja vai darbinieka, kas atļāva sagatavot darba vietu, atļauju atbildīgais par darba izpildi vai uzraugs var paturēt norīkojumu pie sevis. Šajā gadījumā, kā arī ja atbildīgais par darba izpildi apvieno pielaidēja pienākumus, atbildīgajam par darba izpildi vai uzraugam nākamās darbdienu laikā norīkojums jānodod norīkojuma izdevējam;

9.1.15.5. pielaidējam, pēc norīkojuma saņemšanas, kurā noformēta pilnīga darbu pabeigšana, vai ziņojuma saņemšanas par pilnīgu darba pabeigšanu, jāapskata darba vieta jāapstiprina norīkojumā pilnīga darba pabeigšana un jāpaziņo darbiniekam, kurš devis atļauju sagatavot darba vietu un pielaist brigādi pie darba, par pilnīgu darba pabeigšanu un par to, ka pieļaujams iedarbināt HI, un tas jāieraksta operatīvajā žurnālā (ja objektā ir paredzēts). Norīkojums jānodod glabāšanai norīkojuma izdevējam vai darbiniekam, kas dod atļauju sagatavot darba vietu un pielaist brigādi pie darba;

9.1.15.6. atbildīgais par darba izpildi vai uzraugs ziņo par darbu pilnīgu pabeigšanu pielaidējam, bet ja viņa nav – darbiniekam, kurš atļāva sagatavot darba vietu un pielaist brigādi, vai norīkojuma izsniedzējam.

9.1.16. Atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju var noteikt citu ziņošanas par darbu pilnīgu pabeigšanu un norīkojuma uzglabāšanas kārtību (piemēram, izmantojot elektronisko darba organizēšanas sistēmu).

9.1.17. Atļauju vai rīkojumu par HI iedarbināšanu var dot tikai pēc tam, kad saņemti ziņojumi par pilnīgu darba pabeigšanu no visiem atbildīgajiem par darba izpildi un operatīvā personāla, kam bija izsniegta atļauja darba vietas sagatavošanai un dota pielaide darbam konkrētajā HI:

9.1.17.1. HI drīkst iedarbināt tikai pēc tam, kad par to saņemta atļauja vai rīkojums no darbinieka, kas devis atļauju sagatavot darba vietu un pielaist pie darba, vai no darbinieka, kas to nomainījis;

9.1.17.2. saņemot atļauju vai rīkojumu iedarbināt HI pēc pilnīgas darbu pabeigšanas, operatīvajam personālam vai darbiniekam ar operatīvajām tiesībām šajā HI pirms iedarbināšanas jānoņem pagaidu nožogojumi, slēgplāksnes, drošības zīmes, kuras viņš vai darbinieks, kuru viņš aizvieto, uzstādījis, sagatavojot darba vietu, un jāatjauno pastāvīgie nožogojumi;

9.1.17.3. pēc darbu beigšanas HI operatīvajam personālam vai pielaidējam ar tiesībām veikt pārslēgumus konkrētajā HI var piešķirt tiesības to ieslēgt bez atļaujas vai rīkojuma saņemšanas no darbinieka, kas izsniedzis atļauju darba vietas sagatavošanai un pielaidei pie darba, vai no darbinieka, kas to nomainījis. Šādām ieslēgšanas tiesībām jābūt ierakstītām norīkojuma ailē "Īpaši norādījumi", un tās jāapstiprina, izsniedzot atļauju pielaidējam par darba vietas sagatavošanu un pielaisti pie darba. Šāds apstiprinājums norīkojumā ir jānoformē. Tiesības uz šādu ieslēgšanu var dot tādā

gadījumā, ja šajā HI vai tās daļās pie darba nav pielaistas citas brigādes.

10. Darbu izpilde atbilstoši valdītāja apstiprinātām iekšējām instrukcijām

10.1. Darbu izpilde atbilstoši valdītāja apstiprinātām iekšējām instrukcijām – valdītājs, ņemot vērā vietējos apstākļus un ekspluatācijas pieredzes, var noteikt citu darbu organizācijas un izpildes kārtību, kura nav aprakstīta šajā standartā. Šajā gadījumā darbu organizācijas un izpildes kārtībai jābūt noteiktai iekšējās instrukcijās.

10.2. Atbilstoši iekšējām instrukcijām atļauts veikt šādus darbus:

10.2.1. HTB un/vai HI telpu uzkopšanu;

10.2.2. HTB un/vai HI apskati.

10.3. Atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju var noteikt papildu 10.2. p. darbus, kurus atļauts veikt atbilstoši iekšējām instrukcijām.

11. Darbuzņēmēju pielaišana pie darba

11.1. Darbuzņēmēja pielaišana pie darba HTB un/vai HI:

11.1.1. darbuzņēmējam pirms darbu sākšanas jāiesniedz valdītājam darba izpildē iesaistīto darbinieku saraksts, norādot atbildīgos par darba organizāciju, darba izpildi un brigādes locekļus. Darbuzņēmējam jāiesniedz darbinieku reglamentēto apmācību apliecināšu dokumentu kopijas, piemēram, tiem, kas norīkoti bīstamu iekārtu apkalpošanai, kravas celtnu operatoriem, stropētājiem, sertificētiem reglamentētās sfēras metinātājiem utt. HTB un/vai HI jābūt noteiktai darbuzņēmēja darba organizēšanas un izpildes kārtībai;

11.1.2. pirms darbu sākšanas šim personālam jābūt informētam un instruētam par objektā noteiktajām darba aizsardzības, ugunsdrošības prasībām un rīcību ugunsgrēka gadījumā;

Piezīme: Darbuzņēmējs ir atbildīgs par personāla apmācību darba aizsardzības jautājumos, 11.1.1. p. iesniegtās informācijas patiesumu un par to, lai personāls ievērotu šī energostandarta prasības.

11.1.3. norobežotu HI teritoriju, atsevišķu HI un/vai HTB telpu uz darba veikšanas laiku var nodot darbuzņēmējam ar darba zonas nodošanas – pieņemšanas aktu, kas ietver minimālo informāciju atbilstoši šī energostandarta 3. pielikumā, ja HTB un/vai HI tiek veikti remonta, būvniecības un montāžas darbi;

11.1.4. norobežotā HTB un/vai HI teritorijā nedrīkst atrasties atklātas neizolētas spriegumaktīvās daļas, kurām var spriegumu pievadīt, ieslēdzot komutācijas aparātus, kā arī aizsardzības un vadības sistēmu daļas vai elementus;

11.1.5. ja darbi notiek elektroietaišu teritorijā vai to tuvumā, darbi organizējami un veicami atbilstoši energostandartam LEK 025;

11.1.6. darba zonas nodošanas – pieņemšanas aktam kā pielikumu pievieno objekta plānu, kurā norādīts konkrēts pārvietošanās maršruts un pieejas darba vietām.

11.2. Izdalot darba zonu, ir iespējami 3 darba zonas robežu noteikšanas veidi:

11.2.1. nožogojumu iekārtošana – vietās, kur jānovērš darba zonā strādājošo nokļūšana teritorijās un iecirkņos, kuros ir bīstami un kaitīgi faktori;

11.2.2. ierobežojuma izvietošana (lente, ķēde vai cita veida pārvietojamas barjeras) – vietās, kur darba zonā strādājošie ir jābrīdina par to teritoriju un iecirkņu robežām, kuros ir bīstami un kaitīgi faktori;

11.2.3. robežu noteikšana plānā ar piesaisti pastāvīgiem orientieriem – vietās, kur tuvumā nav iekārtu, objektu, kas rada bīstamību darba zonā strādājošiem.

11.3. Pēc akta parakstīšanas darbuzņēmējs atbild par darba aizsardzības un ugunsdrošības prasību ievērošanu nodošanas – pieņemšanas aktā norādītajā HI un/vai HTB zonā.

12. Tehniskie pasākumi drošai darbu veikšanai

12.1. HI atslēgšana un apturēšana

12.1.1. Darbiem, kuru izpildei nepieciešama HI apturēšana vai nodrošināšana pret iedarbināšanu, piemēram, sprieguma atslēgšana un spiediena noņemšana, jāizpilda šādi tehniskie pasākumi:

12.1.1.1. jāveic nepieciešamie atslēgumi un jāizpilda pasākumi, kas novērš automātisku, kļūdainu vai patvaļīgu HI iedarbināšanu, spiediena padošanu;

12.1.1.2. jāveic nepieciešamā noslēgarmatūras aizvēršana un jāizpilda pasākumi, kas novērš spiediena padošanu remontējamam cauruļvadam, kļūdainu vai patvaļīgu noslēgarmatūras atvēršanu. Spiediena noņemšanas aizbīdņiem (vārstiem) jāpaliek atvērtā stāvoklī;

12.1.1.3. veicot darbus uz mehānismiem ar elektropiedziņu, kas saistīti ar pieskaršanos to kustīgajām daļām, jāatvieno mehānisma un elektrodzinēja vārpstu savienošais elements vai jāveic zemēšana un jāizveido īsi slēgti savienojumi;

12.1.1.4. veicot darbus ar spiedieniekārtu kompleksi (spiedientvertņēm), spiediens jānoņem. Starp spiedieniekārtu kompleksa savienošajiem cauruļvadiem ar atloku savienojumiem novieto atbilstoša materiāla un stiprības slēgplāksnes. Slēgplāksnei jābūt labi pamanāmai, lai to varētu atšķirt no blīvēm.

12.2. Darba vietas sagatavošana

12.2.1. Darba vietas sagatavošanā jāizpilda šādi tehniskie pasākumi:

12.2.1.1. jānodrošina pret kļūdainu vai patvaļīgu komutācijas aparātu ieslēgšanos no HI tālvadības vai ar roku darbināmiem vadības elementiem un jāizvieto zīme "NESLĒGT" (4. pielikums);

12.2.1.2. uz aizbīdņiem, kas noslēdz spiediena pievadi darba vietā, jāizvieto aizlieguma zīme "AIZLIEGTS" ar skaidrojošu uzrakstu (plāksnīti) "AIZLIEGTS ATVĒRT" (4. pielikums);

12.2.1.3. uz aizbīdņiem (vārstiem), kuriem jāpaliek atvērtā stāvoklī, jāizvieto aizlieguma zīme "AIZLIEGTS" ar skaidrojošo uzrakstu (plāksnīti) "AIZLIEGTS AIZVĒRT" (4. pielikums);

12.2.1.4. nepieciešamības gadījumā darba vieta jānožogo un uz nožogojumiem jāizkar nepieciešamās brīdinājuma zīmes;

12.2.1.5. vietas, kurām aizliegts tuvoties, vai konstrukcijas, pa kurām aizliegts kāpt vai tuvoties, jānorobežo ar brīdinošu lenti un jāizvieto nepieciešamās drošības zīmes;

12.2.1.6. līdz darbu pilnīgai pabeigšanai aizliegts noņemt vai pārvietot nožogojumus un drošības zīmes, kas izvietotas, sagatavojot darba vietu. Iekārtas vai remontējamās HI izmēģinājuma gadījumā, kā arī 9.1.17. p. paredzētos gadījumos aizlieguma zīmes jānoņem;

12.2.1.7. Darba veikšanas vietā jābūt izvietotai drošības zīmei "STRĀDĀT ŠEIT" (4. pielikums).

13. Drošības prasības, veicot darbus hidrotehniskajās būvēs

13.1. Drošības prasības hidrotehnisko būvju ekspluatācijā

13.1.1. Darbus (remonti, tehniskā apkalpošana, tai skaitā HTB vizuālie un instrumentālie novērojumi un mērījumi u.c. darbi) HTB veic pēc norīkojuma, rīkojuma, darba zonas nodošanas – pieņemšanas akta vai atbilstoši valdītāja apstiprinātām iekšējām instrukcijām, pamatojoties uz instrukciju un standartu prasībām.

13.1.2. Nolaižoties šahtās, akās, slēgtos rezervuāros un citās pazemes būvēs, jāievēro šī energostandarta 13.6. p. un valdītāja apstiprināto instrukciju prasības.

13.1.3. Katrā HES jābūt sastādītam to būvju un vietu sarakstam, kurās iespējama bīstamu gāzu koncentrācija. Pielaišanas kārtība darbam vietās ar bīstamu gāzu koncentrāciju jānosaka ar valdītāja apstiprināto instrukciju.

13.1.4. Pirms darba veikšanas kāpnēs, kas atrodas ūdenī vai ūdens līmeņa mainīgajā zonā, jāattīra no ūdensaugiem un citiem piesārņojumiem.

13.1.5. Ziemas apstākļos pirms darba veikšanas pakāpieni jāattīra no sniega un ledus un jānokaisa ar pretslīdes materiāliem.

13.1.6. HTB akvatoriju robežās viegli pieejamās vietās jābūt novietotiem kuģošanas līdzekļiem (piemēram, laivām u.c.) un glābšanas riņķiem ar drošības virvēm. To izvietojumu nosaka atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju.

13.1.7. Veicot darbus uz zemes būvēm, nogāzēm, ūdens tuvumā vai uz ledus, jāievēro šādas prasības:

13.1.7.1. jānovērs iespējamība darbiniekam tikt pakļautam traumatisma vai noslīkšanas riskam;

13.1.7.2. pie mērījuma vietām drīkst piekļūt tikai pa kāpnēm īpaši paredzētajās vietās. Ja kāpņu nav, personālam jānodrošina drošības sistēma darbiem augstumā, un darbs organizējams un izpildāms atbilstoši darba aizsardzības prasībām, strādājot augstumā.

13.1.8. Ārkārtas situācijās atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju nosaka nepieciešamos drošības pasākumus.

13.2. Drošības prasības, veicot ūdenslīdēju darbus

13.2.1. Zemūdens darbus HES objektos veic HES personāls, kuram ir zemūdens darbu veikšanai nepieciešama kvalifikācija. Ja HES personālam atbilstošas kvalifikācijas nav, darbu izpildei jāpiesaista kvalificēts darbuņēmējs.

13.2.2. Zemūdens darbs jāorganizē atbilstoši Latvijas Republikas normatīvo dokumentu prasībām. Zemūdens darbiem ir jāizvēlas drošas darba metodes, kas neapdraud ūdenslīdzēju brigādes veselību un dzīvību.

13.2.3. HTB un/vai HI valdītājam jāizstrādā un jāapstiprina dokuments, kurš nosaka nepieciešamos drošības pasākumus darba vietas sagatavošanai, darba zonas izdalīšanai (iekārtas atslēgšanu, nožogojumu iekārtošanu u.c.) zemūdens darbu veikšanai.

13.2.4. HTB un/vai HI valdītājs vai piesaistītais darbuzņēmējs atbild par personāla atbilstošu kvalifikāciju zemūdens darba izpildei HTB, par izmantojamā ūdenslīdzēja ekipējuma, darba aprīkojuma, kuģošanas līdzekļu, kolektīvo un individuālo aizsardzības līdzekļu tehnisko stāvokli, pietiekamību un to pareizu lietošanu, nepieciešamo medicīnisko nodrošinājumu, pirmās palīdzības aptiecinām, kā arī ūdenslīdzēju brigādes darbu organizāciju un to darba kontroli.

13.2.5. Sagatavojot darba vietu zemūdens darbu veikšanai, organizējot pielaišanu pie darba vai izdalot darba zonu, attiecīgā HTB un/vai HI valdītāja norīkotais personāls atbild:

13.1.5.1. par izpildīto drošības pasākumu darba vietas sagatavošanai, darba zonas izdalīšanai (iekārtas atslēgšanu, nožogojumu iekārtošanu u.c.) pietiekamību un pareizību;

13.1.5.2. pielaižamo brigāžu, t.sk. darbuzņēmēja darba laika un vietas koordināciju.

13.2.6. Zemūdens darbi veicami atbilstoši norīkojumam (1. pielikums). Ja darbu izpildei tiek piesaistīts darbuzņēmējs, zemūdens darbu veikšanai darbuzņēmējam tiek izdalīta darba zona, kura tiek nodota ar darba zonas nodošanas – pieņemšanas aktu (akta forma atbilstoši 3. pielikumam).

13.2.7. Norīkojumam vai Darba zonas nodošanas – pieņemšanas aktam jāpievieno pielikums ar apsekojamās vietas, iekārtas, HTB daļas rasējums, kurā precīzi jānorāda izdalīto darba veikšanas un apsekojamās zonas robežas.

13.2.8. Pirms zemūdens darba izpildes darbu veicējam (HES personālam vai darbuzņēmējam) jāiepazīstas ar objekta instrukcijām, rasējumiem darba izpildei nepieciešamajā apjomā. Darbu veicējam (HES personālam vai darbuzņēmējam) aizliegts veikt darbus, ja pieejamā informācija ir nepietiekama drošai darba veikšanai.

13.2.9. Darbu veicējam jāiepazīstina ar darba zonas nodošanas – pieņemšanas aktu un tā pielikumiem personāls, kas piedalās darba izpildē.

13.2.10. Darba zonas nodošana darbu veicējam zemūdens darbu veikšanai atļauta tikai pēc visu darba zonas nodošanas – pieņemšanas aktā norādīto pasākumu izpildes.

13.2.11. Ūdenslīdzēju darbi aizliegti:

13.2.11.1. ja gaisa temperatūra ir zem – 10 °C un vēja stiprums ir 7 balles (13,9-17,1 m/s) un vairāk;

13.2.11.2. ja gaisa temperatūra ir zem – 15 °C un vēja stiprums ir 5 balles (8,0-10,7 m/s) un vairāk;

13.2.11.3. ja gaisa temperatūra ir zem – 20 °C.

Piezīme: Augstāk norādītie nosacījumi jāievēro atbildīgajam par darba organizāciju, kā arī darbiniekam, kas vada ūdenslīdzēju brigādes darbu. Darba veikšanai ārkārtējos nepieciešamības gadījumos šos nosacījumus var izmainīt atbildīgais par darba organizāciju, ņemot vērā faktiskos darba apstākļus un nosakot papildu pasākumus darba izpildei.

13.2.12. Ūdens caurplūdes ierīču apskati un tīrīšanu ūdenslīdzējiem atļauts veikt pēc ūdens plūsmas apturēšanas.

13.2.13. Aizliegts veikt ūdenslīdzēju darbus augšas un lejas bjefā palu un plūdu ūdens caurlaišanas laikā caur HTB.

13.2.14. Lai nodrošinātu ūdenslīdzēju darbu drošību, līdz darbu uzsākšanai HTB, HI, ūdens ieplūdes un izplūdes ceļos, veicot darbus augšas vai lejas bjefos aizsargjoslu jebkurā vietā, jāaptur nepieciešamais HES hidroagregātu skaits, lai nodrošinātu straumes ātrumu darbu zonā 50 m rādiusā ne lielāku par 0,5 m/s.

13.2.15. Pirms zemūdens darbu uzsākšanas ūdenslīdzējam jāveic straumes ātruma mērījumi. Darbu zonā 50 m rādiusā straumes ātrums nedrīkst pārsniegt 0,5 m/s. Palielinoties ūdens straumes ātrumam virs 0,5 m/s, darbi jāpārtrauc.

13.2.16. Pasliktinoties darba izpildes apstākļiem darba izpildes laikā, ūdenslīdzējs vai jebkurš brigādes loceklis var pārtraukt darbus.

13.2.17. Ūdenslīdzējam, kuram jāveic aizsargrestu, aizvaru un citu mehānismu atāķēšana no kravas celtņa kāša, aizliegts iegremdēties zem ūdens vienlaicīgi ar mehānismu, ierīci vai ar celšanas mehānismam piestropēto iekārtu.

13.2.18. Ūdenslīdzējam aizliegts atrasties zem ūdens vai uz ūdens virsmas, piepildot hidroagregāta spirālkameru vai sūccauruli ar ūdeni, kā arī aizvaru, aizsargrestu, citu HI vai konstrukciju pacelšanas vai nolaišanas laikā. Ja ūdenslīdzējs atrodas uz kuģošanas līdzekļa, tas nedrīkst atrasties tuvāk par 30 m no pacelšanas vai nolaišanas vietas.

13.2.19. Aizliegts pacelt piestropēto augšas/lejas bjefa remontaizvaru un/vai avārijas aizvaru, ja ūdenslīdzējs atrodas ūdenī kravas celtņa darbības zonā.

13.2.20. Beidzot ūdenslīdzēju darbus, darba vieta jānodod atbilstoši darba zonas nodošanas – pieņemšanas akta vai norīkojuma prasībām.

13.2.21. HES iekārtu ieslēgšana darbā ir atļauta tikai pēc ūdenslīdzēju darbu pabeigšanas darba zonā, darba vietas pārbaudes un darba zonas nodošanas – pieņemšanas akta vai norīkojuma noslēgšanas.

13.2.22. Ūdenslīdzēja pacelšanu un iegremdēšanu drīkst veikt, izmantojot HES augšas bjefa, lejas bjefa un ūdens pārgāznes celtņu celšanas mehānismus vai peldošā pontona celtņus. Ūdenslīdzēju pacelšanu un iegremdēšanu drīkst veikt ar cilvēku celšanai paredzētu aprīkojumu.

13.2.23. Ūdenslīdzēja iegremdēšanās zonas rādiusā līdz 15m aizliegta kravu pārvietošana, kas ir ar ūdenslīdzēju darbu nesaistītu peldošu līdzekļu pārvietošana un citi nesaistīti darbi.

13.2.24. Drošības pasākumi HTB filtrācijas vietu noteikšanai un novēršanai ar ūdenslīdzēju palīdzību jānosaka darba veicējam.

13.2.25. Ūdens caurplūdes ierīču apskati un attīrīšanu ūdenslīdzējiem atļauts veikt pēc ūdens plūsmas apturēšanas. Šos darbus, neapturot ūdens plūsmu, atļauts veikt tikai tad, ja caurules diametrs ir līdz 0,7 m un tai ir uzstādīta metāla aizsargreoste ar režģa izmēriem, ne lielākiem par 0,2 x 0,2 m, ar spraišļu diametru, ne mazāku par 0,02 m, un plūsmas ātrums nepārsniedz 0,5 m/s.

13.2.26. Ja ūdenslīdzēju darbu nodrošināšanai HES akvatorijā izmanto kuģošanas līdzekļus, to saraksts un apkalpojošais personāls jānorāda HES valdītāja izdotajā norīkojumā vai jāizdod zonas nodošanas – pieņemšanas akts. Darbi no kuģošanas līdzekļa jāveic atbilstoši 13.5. nodaļai.

13.2.27. Par ūdenslīdēju darbu veikšanu, kas saistīta ar ūdenslīdēja iegremdēšanu, ir atbildīgs atbildīgais par darba izpildi.

13.2.28. Darbi zem ūdens, kuriem nav nepieciešami ūdenslīdēju darbi (piemēram, darbi kesonā), veicami atbilstoši izstrādātajam projektam.

13.3. Drošības prasības aizsprostu, zemes dambju un betona konstrukciju remontos

13.3.1. Zemes dambju un aizsprostu remontos pārvietojamai būvtehnikai jābūt novietotai aizsprosta vai dambja malā, ievērojot attālumus, kas minēti 1. tabulā.

1. tabula

Minimālie pieļaujamie attālumi no aizsprosta nogāzes augšējās malas līdz būvtehnikas tuvākajiem balstiem

Nogāzes augstums, (m)	Attālums no nogāzes augšējās malas līdz tuvākajam balstam dažādās gruntīs (m)			
	Smilšu un grants	mālsmilšu	smilšmāla	māla
1	1,5	1,25	1,0	1,0
2	3,0	2,4	2,0	1,5
3	4,0	3,6	3,25	1,75
4	5,0	4,4	4,0	3,0
5	6,0	5,3	4,75	3,5

Piezīme 1: Ja nav iespējas ievērot šos attālumus, nogāze jānostiprina.

Piezīme 2: Nav atļauts uzstādīt būvtehniku darbam uz tikko uzbērtas, nenoblietētas grunts, ka arī uz laukuma, kura slīpums pārsniedz būvtehnikas ražotāja noteikto, bet ne tuvāk kā 1,0 m no nogāzes augšējās malas.

13.3.2. Būvniecības tehnika (celtņi, ekskavatori u.c.) darba laikā jāuzstāda uz noplanētā laukuma, lai izvairītos no patvaļīgas pārvietošanās, un tā jānostiprina ar atbalstiem. Aizliegts šiem mērķiem izmantot dēļus, baļķus, akmeņus un citus priekšmetus.

13.3.3. Būvniecības tehnikas darba laikā personālam jāatrodas drošā attālumā, un nav atļauts atrasties un veikt citus darbus tās darbības zonā.

13.3.4. Būvniecības tehnikas pārvietošanai aplidojuma laikā jāveic pretslīdes pasākumi.

13.3.5. Pārvietojoties pa slīpu nogāzi ar būvtehniku (buldozeriem, skrāperiem u.c.), aizliegta uzbraukšana un nobraukšana, grunts izstrādāšana un pārvietošana, ja nogāzes slīpums pārsniedz būvtehnikas ražotāja noteikto.

13.3.6. Ja, pārvadājot būvniecības materiālus, iespējamās satiksmes drošības izmaiņas, jānodrošina satiksmes organizācijas pasākumi.

13.3.7. Aizsprostu izskalojumu gadījumā izskalojuma zona jāierobežo un jāveic apskate, ievērojot drošības pasākumus.

13.3.8. Būvizstrādājumi, kurus izmanto hidrobūvju remontdarbos, jānovieto uz horizontālas virsmas un ne tuvāk par 1 m no nogāzes malas.

13.3.9. Darba vietas zona ziemas periodā pirms remontdarbu sākšanas jāatbrīvo no ledus un sniega.

13.3.10. Veicot darbus ar būvizstrādājumiem un būvtehniku, jāievēro ražotāja noteiktās drošības prasības.

13.3.11. Veicot darbus uz HTB slīpām virsmām (nogāzes, ūdens pārgāznes, zemes dambju, aizsprostu nogāzēm u.c. slīpām betonētām konstrukcijām), jānodrošina nepieciešamie drošības pasākumi, lai novērstu krišanas vai paslīdēšanas risku.

13.4. Drošības prasības, veicot darbus ziemas periodā un palu laikā

13.4.1. Apkalpes tiltiņiem, kāpnēm, laukumiem, sastatnēm, pacelāju groziem un pārvietošanas ceļiem jābūt attīrītiem no sniega un ledus. Personāla pārvietošanās vietas jānodrošina ar pretslīdes materiāliem.

13.4.2. Sākot veidoties upē ledum un vižņiem, kuģošanas līdzekļu kustība ūdenskrātuvē ir aizliegta.

13.4.3. Ledus un piesalu attīrīšana kanālu, aizvaru, ūdens pārgāznes vai aizsprostu slīpo nogāžu malās jāveic ar tam paredzētu darba aprīkojumu, izmantojot pretkritiena sistēmas. Ledus un piesalu attīrīšanu aizliegts veikt vienpersoniski.

13.4.4. Veicot darbus uz ledus, jānovērš iespējamība darbiniekam tikt pakļautam traumatisma vai noslīkšanas riskam, pirms darba uzsākšanas paredzot nepieciešamos drošības pasākumus.

13.4.5. Personāla atrašanās uz ledus sastrēguma vai vižņu sablīvējuma pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos, ievērojot pastiprinātas drošības prasības, lai sniegtu palīdzību cietušajiem, novērstu draudus būvju drošumam un kaitējumu videi. Personāla pārvietošanās pa sastrēgumiem un sablīvējumiem bez drošības pasākumiem aizliegta.

13.4.6. Attīrot apledojumu ar karsta ūdens vai tvaika palīdzību, jāievēro drošības prasības, lai novērstu personāla traumēšanas iespējamību.

13.4.7. Griežot ledu ar ledus griešanai paredzētu darba aprīkojumu, jāievēro drošības prasības. Lai nepieļautu personāla noslīkšanas un traumatisma risku, aizliegts atrasties uz ledus joslām starp griezumiem.

13.4.8. Pārvietojot izgriezto ledu no griezuma vietas vai nogremdējot to zem ledus segas, personālam jāpārvietojas drošā attālumā no griezuma malas.

13.4.9. Spridzināšanas darbi, lai novērstu ledus un vižņu sastrēgumus, jāveic attiecīgajā darbības jomā licencētam darbuzņēmējam, kuram jārikojas atbilstoši attiecīgajiem normatīvajiem dokumentiem spridzināšanas darbu veikšanā, instrukcijām un šī energostandarta 13. nodaļa prasībām.

13.4.10. Gatavojoties palu periodam, nepieciešams demontēt visas pagaidu konstrukcijas, kuras tiek izmantotas personāla un iedzīvotāju kustībai un kuras atrodas zemāk par sagaidāmo palu ūdens līmeni.

13.4.11. Nepieciešamības gadījumā hidromezgla tuvumā un augšup esošajā upes posmā jānovēro ūdens līmenis un palu norise, izmantojot novērošanas tehnoloģijas vai ierīkojot novērošanas staciju ar sakaru līdzekļiem.

13.4.12. Paliem pakļautajā teritorijā plānotie remontdarbi jāveic pirms vai pēc palu perioda.

13.4.13. Nepieciešamības gadījumā darbi uz būvēm palu perioda laikā tiek veikti, nodrošinot papildu drošības pasākumus.

13.4.14. Palu ūdens caurlaišanas laikā atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju nosaka palu aplūstošo teritoriju ūdenskrātuvē, kas ir bīstama darba izpildei. Noteiktajā teritorijā aizliegts veikt darbus.

13.4.15. Palu ūdens caurlaišanas laikā visiem kuģošanas līdzekļiem jābūt pieejamiem un darba kārtībā.

13.4.16. Personālam aizliegts atrasties uz ledus, ja tiek veikta ūdens caurlaišana caur ūdens pārgāznēs aizvariem.

13.5. Drošības prasības, veicot darbus ar kuģošanas līdzekļiem

13.5.1. Veicot darbus uz ūdens, jāievēro darba aizsardzības prasības, lai novērstu traumatisma vai noslīkšanas risku.

13.5.2. Darbi uz ūdens ar kuģošanas līdzekļiem jāveic pēc norīkojuma. Kuģošanas līdzekļa izmantošana atļauta tikai pēc norīkojuma saņemšanas.

13.5.3. Kuģošanas līdzekļa vadītājam ir pienākums veikt visus pasākumus, lai nodrošinātu kuģošanas drošību, novēršot cilvēka dzīvības un veselības apdraudējumu, citu kuģošanas līdzekļu kuģošanas drošības apdraudējumu, tai skaitā sadursmes un ūdens satiksmes negadījumus, un novērstu kaitējumu HTB būvēm un videi.

13.5.4. HES akvatorijā atļauts izmantot tikai kuģošanas līdzekļus, kas reģistrēti un aprīkoti atbilstoši normatīvo dokumentu prasībām. Aizliegts pārsniegt kuģošanas līdzekļa kravnesību vai atļauto pārvadājamo cilvēku skaitu.

13.5.5. Uzsākot kuģošanu, kuģošanas līdzekļa vadītājs pārbauda kuģošanas līdzekļa tehnisko stāvokli un aprīkojumu.

13.5.6. HES valdītājam ar rīkojumu jānorīko atbildīgais darbinieks par kuģošanas līdzekļa tehnisko stāvokli, kā arī kuģošanas līdzekļa vadītāji, kuriem atbilstoši normatīvo dokumentu prasībām ir nepieciešama kuģošanas līdzekļa vadītāja apliecība.

13.5.7. Kuģošanas līdzekļa vadītājs nodrošina, ka glābšanas vestu skaits kuģošanas līdzeklī atbilst cilvēku skaitam kuģošanas līdzeklī.

13.5.8. Ja tiek veikta ūdens caurlaišana caur ūdens pārgāznes aizvariem, aizliegts atrasties un veikt darbus no kuģošanas līdzekļa HES akvatorijā.

13.5.9. Kuģošanas līdzekļa vadītājs izvēlas tādu kuģošanas līdzekļa ātrumu, lai varētu laikus veikt efektīvus pasākumus, kas saistīti ar drošu kuģošanu, tai skaitā lai varētu apstāties drošā attālumā, nepieļaujot sadursmi vai neradot draudus citiem ūdens satiksmes dalībniekiem.

13.5.10. Izvēloties kuģošanas līdzekļa drošu ātrumu, tā vadītājs papildus ņem vērā redzamību, satiksmes intensitāti attiecīgajā akvatorijas daļā, manevrēšanas spēju, īpaši attālumu, kāds nepieciešams pilnīgai kuģošanas līdzekļa apturēšanai.

13.5.11. Visiem kuģošanas līdzekļiem jābūt aprīkoti ar kolektīvajiem vai individuālajiem glābšanas līdzekļiem. Piestātnēm un tiltiņiem jābūt aprīkoti ar aizsargnožogojumu.

13.5.12. Līdz kravu izkraušanai no kuģošanas līdzekļiem jā sagatavo un jāpārbauda izkraušanas inventārs, ietaises, mehānismi, jāierīko lūku, tiltiņu un bortu laidumu nožogojumi.

13.5.13. Diennakts tumšajā laikā piestātne un tiltiņš jāapgaismo. Izkraušanas un iekraušanas darbos tiltiņa platumam jābūt ne mazākam par 1 m.

13.5.14. Aizliegts personālu pārvadāt ar kuģošanas līdzekli un veikt darbus uz ūdens, ja:

13.5.15.1. kuģošanas līdzekļa tehniskais stāvoklis neatbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām;

13.5.15.2. vēja ātrums ir lielāks par 5 ballēm (vēja ātrums 8,0 - 10,7 m/s). Paaugstinoties vēja ātrumam vairāk par 5 ballēm darbu veikšanas laikā, darbs no kuģošanas līdzekļiem jāpārtrauc.

13.5.15.3. ir ierobežotas redzamības apstākļi (piemēram, migla, lietus, sniegs);

13.5.15.4. ir intensīva peldošu koku un sanešu plūsma;

13.5.15.5. diennakts tumšajā laikā nav iespējams nodrošināt nepieciešamo apgaismojumu;

13.5.15.6. nav iespējams nodrošināt drošu kuģošanu.

13.5.15. Ja nepieciešams darbus veikt diennakts tumšajā laikā, tad jāveic papildu drošības pasākumi, nodrošinot ūdens virsmas apgaismojumu ne mazāk kā 50 m rādiusā ap darbu veikšanas vietu un straumes ietekmes apstākļos 150 m virzienā pret straumi no darbu veikšanas vietas.

13.5.16. Jaunu vai atjaunotu peldošo norobežojošu aizsargkonstrukciju (piemēram, bonasbonu) ekspluatācija atļauta tikai pēc tam, kad tos pieņēmusi atbildīgā par HTB un/vai HI ekspluatāciju norīkota komisija.

13.5.17. Pontonu ekspluatācija atļauta, ja to tehniskais stāvoklis ir atbilstošs.

13.5.18. Aizliegts pārvietoties ar kuģošanas līdzekļiem gar bonām un pietauvoties pie tām no augšējās puses ūdens straumes virzienā.

13.5.19. Ierīkojot norobežojošās konstrukcijas vai bonas, aizliegts to troses galus pārvest uz citu krastu ar kuģošanas līdzekļiem. Troses jāpārvelk pāri ūdeņiem ar vieglas palīgvirves palīdzību, kuru pārved uz otru krastu ar kuģošanas līdzekli. Enkurpunkti ir jāierīko savlaicīgi pirms norobežojošo konstrukciju vai bonu ierīkošanas.

13.5.20. Aizliegts izmantot ūdenstilpju malās augošos kokus kā enkurspunktu trošu nostiprināšanai.

13.5.21. Ja kuģošanas līdzekļi tiek nostiprināti ar enkuru palīdzību, tad enkuru vietas jāapzīmē ar peldošām bojām.

13.5.22. Dziļuma mērīšanas darbi no kuģošanas līdzekļa jāveic brigādei ne mazāk kā divu darbinieku sastāvā. Vienam darbiniekam ir jāvada kuģošanas līdzeklis, otram jāveic mērīšanas darbi.

13.5.23. Mērot dziļumu ar ierīci ūdens dziļuma mērīšanai, aizliegts kāpt uz kuģošanas līdzekļa borta un liekties pāri borta malai.

13.5.24. Mērot ūdens dziļumu ar eholoti, nepieciešams veikt mērījumus atbilstoši mērierīces ražotāja rekomendācijām.

13.6. Drošības prasības, veicot darbus pazemes būvēs, šahtās, slēgtās galerijās, akās un rezervuāros

13.6.1. Veikt darbus pazemes būvēs, šahtās, slēgtās galerijās, akās un rezervuāros (turpmāk tekstā – pazemes būvēs) atļauts tikai ar norīkojumu vai rīkojumu. Operatīvajam un apkalpojošajam personālam (ar vienpersoniskās apskates tiesībām) atļauts vienpersoniski veikt apskates pazemes būvēs.

13.6.2. Veicot darbus pazemes būvēs, jānodrošina darba veikšanai piemērota vide ar dabīgo vai mehānisko ventilāciju, kā arī, ja pastāv kritiena risks, darbi organizējami atbilstoši darba aizsardzības prasībām, veicot darbus augstumā.

13.6.3. Pirms personāla pielaišanas darbiem pazemes būvēs tās jānodrošina pret nekontrolētu ūdens ieplūdi.

13.6.4. Darba vietu apgaismošanai pazemes būvēs lietojami pārnēsājami gaismas līdzekļi ar spriegumu līdz 50 V. Metāliskos rezervuāros, cisternās, paaugstināta mitruma un citu bīstamu faktoru ietekmē jālieto gaismas līdzekļi ar spriegumu līdz 12 V. Sprādzienbīstamās pazemes būvēs jālieto gaismas līdzekļi ar sprādziendrošu izpildījumu.

13.6.5. Veicot darbus augstumā, ja iespējama darbarīku vai instrumentu nokrišana, tie jānovieto droši aiztaisāmā somā, kas jāpiestiprina pie aprīkojuma vai citā piemērotā vietā. Darba instrumentus drīkst piestiprināt pie aprīkojuma jostas, bet tie nedrīkst traucēt pārvietošanās kustībām, aizķerties vai izkrist. Ja pastāv instrumentu, materiālu vai citu priekšmetu krišanas risks, jāveic atbilstoši pasākumi, kas novērš nelaimes gadījuma risku.

13.6.6. Darbi pazemes būvēs, kā arī to periodiskās apskates jāveic pēc norīkojuma ne mazāk kā trīs darbiniekiem. Diviem no tiem jāatrodas ārpus pazemes būves un jānodrošina iekšienē esošā darbinieka darbības novērošana. Jāparedz personāla ātra un droša evakuācija ārkārtas gadījumos.

13.6.7. Ja apakšzemes būvēs vai rezervuāros ar strādājošo darbinieku nevar uzturēt redzes kontaktu, jāizmanto sakaru līdzekļi.

13.6.8. Novērotājiem no brigādes sastāva aizliegts pamest darba vietu pie apakšzemes būves, pie rezervuāra lūkas un veikt citus darbus, kamēr apakšzemes būvē vai rezervuārā atrodas strādājošais.

13.6.9. Ja darbiniekam apakšzemes būvē vai rezervuārā pasliktinās pašsajūta, viņam jāpārtrauc darbs un jāmēģina izklūt no pazemes būves. Ja nepieciešams veikt darbinieka evakuāciju no pazemes būves, tad nokāpt pie cietušā drīkst viens ārpusē esošais darbinieks, uzvelkot gāzmasku un ievērojot drošības pasākumus. Cietušā izcelšanai jāizmanto glābšanas un evakuācijas sistēmas.

13.6.10. Personāla nodrošinājums un pielaišana darbiem pazemes būvēs ar paaugstinātu gāzu bīstamību jānosaka ar apstiprinātu darba aizsardzības instrukciju.

13.6.11. Drošai darbu veikšanai sprādzienbīstamās vietās jāizstrādā darba aizsardzības instrukcija. Pie ieejas sprādzienbīstamās telpās jābūt uzstādītām attiecīgām brīdinājuma vai aizlieguma zīmēm.

13.6.12. Atverot un aizverot aku lūku vākus, jālieto tam paredzēti āķi vai ierīces. Apkārt atvērtajamai lūkai jāizvieto ierobežojums (barjera, ķēdes vai cita veida pavietoājama barjera). Tumšā diennakts laikā ierobežojums ir jāapgaismo ar signālugini.

13.6.13. Pēc darbu pabeigšanas atbildīgajam par darbu izpildi pirms lūkas aizvēršanas jāpārlicinās, vai kāds no brigādes locekļiem nav palicis pazemes būvē.

13.6.14. Veicot krāsošanas darbus, jānodrošina dabiskā vai piespiedu ventilācija. Darbi jāveic, lietojot darba apstākļiem atbilstošus elpošanas ceļu aizsardzības līdzekļus.

13.7. Drošības prasības, veicot darbus uz sastatnēm, darba platformām, konstrukcijām un kāpnēm

13.7.1. Apskati, mērījumus, remontdarbus un būvdarbus pie būvju un iekārtu konstrukciju elementiem un citus darbus, kas veicami augstāk par 1,5 m par zemes vai grīdas līmeni, atļauts veikt no speciāliem montāžas tiltiņiem, sastatnēm, paceļamām platformām un piekarsstatnēm, pārvietojamiem torņiem vai cilvēku celšanai paredzētiem pacēlājiem

atbilstoši darba aizsardzības prasībām, veicot darbus augstumā. No kāpnēm, kurām nav montāžas tiltiņa, atļauts veikt tikai iekārtu, ietaišu un būvju apskates.

13.7.2. Pārvietojamo kāpņu lietošanas laikā tās jānodrošina pret slīdēšanu.

13.7.3. Veicot darbus augstumā, aizliegts pakāpties uz paliktņiem (kastēm, mucām, dēļu pagaidu konstrukcijām u.tml.).

13.7.4. Sastatnes, pārvietojamie torņi un cilvēku celšanai paredzētie pacēlāji jāuzstāda un jāekspluatē atbilstoši ražotāja noteiktajām prasībām.

13.7.5. Sastatnes, pārvietojamie torņi un cilvēku celšanai paredzētie pacēlāji, kuros var iespert zibens vai tie var kļūt spriegumaktīvi, saņem, lai aizsargātu pret zibens vai elektriskās strāvas iedarbību.

13.7.6. Par sastatnēm atbildīgais speciālists katru dienu pirms darbu uzsākšanas novērtē sastatņu atbilstību ražotāja noteiktajām ekspluatācijas prasībām, montāžas, demontāžas un lietošanas plānam. Pārbaudes rezultātus nepieciešams dokumentēt. Sastatnes aprīko ar norādēm un brīdinošiem uzrakstiem, ko novieto redzamā vietā, uzrādot pieļaujamo slodzi, objekta nosaukumu, adresi, par sastatnēm atbildīgā speciālista vārdu, uzvārdu, kontaktinformāciju un drošības zīmes.

13.7.7. Darbi uz sastatnēm, darba platformām, konstrukcijām un kāpnēm jāveic, ievērojot valstī spēkā esošos normatīvo dokumentu prasības.

13.8. Drošības prasības, veicot darbus ar kravas celšanas mehānismiem

13.8.1. Visi kravas celšanas mehānismi, kas pieskaitāmi darba aprīkojumam, un to palīgierīces jāekspluatē atbilstoši darba aprīkojuma ražotāja instrukcijai un tehniskajai dokumentācijai. Lai nodrošinātu darbinieku drošībai un veselībai nekaitīgu darba aprīkojuma lietošanu un novērstu smagumu pārvietošanu ar fizisko spēku, pēc iespējas jālieto kravas celšanas mehānismi.

13.8.2. Kravas celtņu, kas klasificējami kā bīstamās iekārtas un ir reģistrēti bīstamo iekārtu reģistrā, ekspluatācija, apkope un pārbaudes jāveic atbilstoši valstī spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, kā arī šo kravas celtņu darba aizsardzības un ekspluatācijas instrukciju prasībām.

13.8.3. Kravas celšanas darba aprīkojuma ekspluatācija un apkope jāveic atbilstoši valstī spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem par darba aprīkojumu un darba aizsardzības instrukciju prasībām.

13.8.4. Pirms darbu uzsākšanas jāpārlicinās, ka kravas celšanas mehānismi ir pārbaudīti un ir darba kārtībā.

13.8.5. Vadīt celšanas mehānismu un stropēt kravu drīkst tikai apmācīts un instruēts personāls atbilstoši normatīvo dokumentu un instrukciju prasībām.

13.8.6. Kravu celšanas un pārvietošanas zonā aizliegts atrasties nepiederošām personām.

13.8.7. HES kravas celtņu darbības zonās redzamās vietās jānorāda pārseguma un grīdas seguma maksimāli pieļaujamā nestspēja.

13.8.8. Aizliegts piestiprināt kravu pie būvkonstrukcijām, cauruļvadiem un citiem elementiem, kuri tam nav paredzēti.

13.8.9. Aizliegta liелgabarīta un smagsvara kravu pārvietošana mašīnzālē virs darbā esošiem hidroagregātiem.

13.8.10. Lielgabarīta un smagsvara kravu pārvietošanai jāizstrādā šo kravu pārvietošanas un stropēšanas shēmas.

13.8.11. Cilvēkus drīkst celt tikai ar šim mērķim paredzētām celšanas iekārtām un to palīgierīcēm. Izņēmuma gadījumā cilvēkus drīkst celt arī ar iekārtām, kuras ir pielāgotas pacelšanai un nerada risku viņu drošībai un veselībai.

13.8.12. Lai apkalpotu visu veidu nozīmes aizvaru rievās HES, drīkst ar augšas bjefa, lejas bjefa un ūdens pārgāznes celtniem pacelt un pārvietot cilvēkus speciālā paceļamā grozā. Pirms šo darbu uzsākšanas atbildīgajam par darbu organizāciju, novērtējot darba vides riskus, jānosaka nepieciešamie pasākumi, un pielaidējam, veicot pielaišanu, jāpārlicinās, vai ir veikti paredzētie pasākumi.

13.8.13. Aizliegts atstāt kravu paceltā stāvoklī. Kravas celšanas mehānisma bojājuma gadījumā, kad kravu nav iespējams nolaist vai iespējama mehānisma vai kravas patvaļīga pārvietošanās, bīstamā zona jānožogo un jāuzstāda brīdinājuma zīme "Uzmanību, pacelta krava" un aizlieguma zīme "Gājēju kustība aizliegta" (4. pielikums).

13.8.14. Ar kravas celtni aizliegts celt kravu, ja tiek apdraudēta cilvēku dzīvība, veselība, īpašums un vide.

13.8.15. Šķērsojot elektropārvades gaisvadu līnijas, ĀSI elementus, celšanas iekārtu (autoceltni, cilvēku celšanai paredzēto pacēlāju u.c.) celšanas un izbīdāmām daļām jāatrodas transporta stāvoklī.

13.8.16. Neatkarīgi no noteiktā aizsargjoslu platuma darbus ar celšanas mehānismiem un mehānismiem, kas ar konstruktīviem elementiem var bīstami tuvojties gaisvadu līnijām, 30 metru joslā no GL malējā vada pirms darba sākšanas saskaņo ar attiecīgo elektrisko tīklu īpašnieku vai valdītāju.

13.8.17. Veicot darbus ar celšanas iekārtām tuvu jebkurām elektrisko strāvu vadošajām daļām, lai izvairītos no elektriskās strāvas iedarbības, jāievēro pieļaujamie attālumi līdz elektrobīstamības zonas ārējai robežai, kas noteikti LEK 025 un spēkā esošajos MK noteikumos par obligāti piemērojamo energostandartu, kas nosaka elektroapgādes objektu ekspluatācijas organizatoriskās un tehniskās drošības prasības.

13.9. Drošības prasības, veicot ugunsbīstamos darbus

13.9.1. Par ugunsbīstamajiem darbiem tiek uzskatīti darbi, kurus veicot, ir iespējama aizdegšanās (darbi ar atklātu liesmu, darbi, kuros rodas dzirksteles u.c.).

13.9.2. Veicot ugunsbīstamos darbus, papildus šī energostandarta prasībām jāievēro valsts normatīvo aktu un objekta ugunsdrošības instrukciju prasības.

13.9.3. Ugunsbīstamos darbus var veikt:

13.9.3.1. Īpaši iekārtotās vietās – tādās vietās ēkās, telpās vai atklātos laukumos, kas speciāli izveidotas un aprīkotas ugunsbīstamo darbu veikšanai un kuru sarakstu ir apstiprinājis atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju;

13.9.3.2. pagaidu vietās, kur šo darbu veikšanai ir jāizdod norīkojums un jāveic organizatoriski un tehniski pasākumi darba vietas sagatavošanai ugunsdrošai darba veikšanai.

13.9.4. Veicot ugunsbīstamos darbus:

13.9.4.1. jāatslēdz remontējamā iekārta;

- 13.9.4.2. jāattīra virsma no degtspējīgiem materiāliem;
- 13.9.4.3. pagaidu ugunsbīstamo darbu veikšanas vieta jānožogo ar aizsargvairogiem;
- 13.9.4.4. iekārtas jāsigatavo darbu veikšanai (jāņem spiediens, jāatbrīvo no degtspējīgām vielām, gāzēm un tvaikiem);
- 13.9.4.5. jānodrošina pasākumi, lai kļūdaini neiedarbotos stacionārā ugunsdzēsības sistēma;
- 13.9.4.6. telpās jāparedz dūmgāzu un metināšanas aerosolu izvades risinājumi.

13.9.5. Aizliegts metināt, griezt, lodēt un karsēt:

- 13.9.5.1. konstrukcijas un izstrādājumus, ja uz tiem ir nenožuvuši degtspējīgu šķidrumu pārklājumi;
- 13.9.5.2. tvertnes, iekārtas un komunikācijas, kas pildītas ar degtspējīgām vielām un materiāliem, vai kurās ir sprādzienbīstama koncentrācija;
- 13.9.5.3. vietās, kur ir sprādzienbīstama koncentrācija;
- 13.9.5.4. dobjas konstrukcijas, nepārļiecinoties par to saturu;
- 13.9.5.5. metāla daudzslāņu konstrukcijas, kas pildītas ar degtspējīgu siltumizolāciju.

13.9.6. Veicot ugunsbīstamos darbus, aizliegts:

- 13.9.6.1. lietot apģērbu un cimdus ar eļļas, taukvielu vai degtspējīgu šķidrumu traipiem;
- 13.9.6.2. novietot degvielu tuvāk par 10 m no darbu veikšanas vietas;
- 13.9.6.3. elektrometināšanā par atpakaļvadu izmantot zemējuma tīklu, kā arī objekta inženiertīklu un tehnoloģisko iekārtu metāla konstrukcijas.

14. Drošības prasības, veicot darbus hidroietaisēs

14.1. Drošības prasības, veicot darbus hidroagregātos un to caurplūdes traktos

14.1.1. Darbā esošu hidroagregātu mehānisko daļu apskati, operatīvo un tehnisko apkalpošanu un tehnisko uzraudzību var veikt vienpersoniski apmācīti vai kvalificēti darbinieki, kuri veic HI operatīvo apkalpošanu vai ekspluatāciju, kā arī darbinieki, kuriem atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju ir piešķīris šādas tiesības.

14.1.2. Veicot darbā esošu hidroagregātu apskati, aizliegts stāvēt uz vadaparāta svirām, servomotoriem un citām kustīgām mehānismu daļām.

14.1.3. Remontdarbi, apskates un mērījumi hidroagregātu mehāniskā daļā un hidroagregātu caurplūdes traktos jāveic pēc norīkojuma vai rīkojuma.

14.1.4. Remontdarbi, apskates, mērījumi turbīnas caurplūdes traktā jāveic pēc aizvaru nolaišanas. Caurplūdes traktam jābūt nosusinātam. Jānodrošina pasākumi, kas izslēdz iespēju pacelt aizvarus, kustināt hidroagregātu vadaparātu vai Kaplāna tipa turbīnas darba rata lāpstas un padot spriegumu uz ģeneratoru. Veicot atsevišķus darbus, atļauts daļēji piepildīt/atsūknēt sūccauruli, par to atzīmējot norīkojuma ailē "Īpaši norādījumi".

14.1.5. Uzturēšanas remontu un avāriju novēršanas darbi uz hidroagregāta rotējošām, kustīgām daļām pieļaujami bez aizvaru nolaišanas un hidroagregātu caurplūdes trakta

nosusināšanas. Šādos gadījumos vadaparāts ir cieši jāaizver un mehāniski jānobloķē, ģenerators rotors jānobremzē, jānofiksē ar bremžu domkratiem un, ja tehniski iespējams, jāpaceļ uz bremzēm, kā arī jānoņem spiediens no hidrauliskās vadības sistēmām un jāatslēdz hidroagregāta elektriskās vadības ķēdes.

14.1.6. Atļauta savienojuma atloku pievilkšana cauruļvadiem ar spiedienu tajos, ne lielāku par 5 bāriem.

14.1.7. Atvērt lūkas uz turbīnas darba rata kameru, spirālkameru, sūccauruli vai ūdens uzņemšanas galeriju drīkst tikai pēc spiediena noņemšanas tajās, atsūkņēšanas un ūdens neesamības pārbaudes.

14.1.8. Lai iekļūtu darba rata kamerā caur turbīnas vāka lūku vai no spirālkameras, jālieto nostiprinātas kāpnes. Jābūt izslēgtai to pārvietošanas un šūpošanās iespējai. Pārvietošanās pa kāpnēm nedrīkst radīt kritiena risku, nepieciešamības gadījumā jālieto drošības sistēma darbiem augstumā.

14.1.9. Montējot vai demontējot sastatnes zem turbīnas darba rata vai veicot darbus uz turbīnas darba rata, darbi organizējami un izpildāmi saskaņā ar darba aizsardzības prasībām, strādājot augstumā.

14.1.10. Veicot darbus spirālkamerā, sūccaurulē vai turbīnas darba rata kamerā, jānodrošina ventilācija un nepieciešamības gadījumā arī apsilde. Jāveic drošības pasākumi, lai novērstu krišanas vai paslīdēšanas riskus, kā arī jānodrošina ar glābšanas līdzekļiem (glābšanas veste, glābšanas riņķis u.c.), ja sūccaurulē ir ūdens.

14.1.11. Veicot Kaplāna tipa turbīnām darba rata lāpstu un vadaparāta mērījumus un regulēšanu vai rotora pacelšanu remonta laikā, atļauts īslaicīgi padot spiedienu hidrauliskās vadības sistēmā, par to veicot ierakstu norīkojuma ailē "Īpaši norādījumi". Šajā gadījumā visi darbi hidroagregāta mezglos jāpārtrauc, atbildīgajam par darba izpildi jāizved visi darbinieki no darba vietas un par to jāpaziņo pielaidējam, kurš var padot un noņemt spiedienu, veikt darbības ar mehānismiem, nepārtraukti uzturot sakarus ar atbildīgo par darba izpildi.

14.1.12. Beidzot darbus hidroagregāta mehāniskajā daļā vai hidroturbīnu caurplūdes traktā, atbildīgajam par darba izpildi jāveic apskate un jāpārlicinās, ka tur neatrodas cilvēki, materiāli, ierīces un instrumenti. Par iekārtu atbildīgais darbinieks drīkst dot atļauju pacelt aizvarus, piepildīt caurplūdes traktu ar ūdeni tikai pēc visu lūku, drenāžas sistēmu un aizbīdņu aizvēršanas un norīkojumu vai darba zonas nodošanas – pieņemšanas aktu noslēgšanas.

14.1.13. Paceļot spiedienu hidroagregāta hidrauliskās vadības sistēmā, personālam aizliegts atrasties uz vadaparāta mehānismiem vai darba rata lāpstām.

14.1.14. Veicot darbus spiediena iekārtas regulatora atsevišķos mezglos, jānoņem spiediens no remontējamā mezgla vai regulatora.

14.1.15. Iedarbinot hidroagregātus pirmo reizi pēc montāžas, pārbūves vai atjaunošanas un veicot enerģētiskās pārbaudes, jāpasākda speciālas pārbaužu programmas, ko apstiprina atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju.

14.1.16. Veicot darbus horizontālos (kapsulu) hidroagregātos, papildus šī energostandarta prasībām jāievēro drošības prasības konkrētos apstākļos, ko nosaka atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju.

14.2. Drošības prasības, veicot aizvaru tehnisko apkalpošanu vai remontdarbus

14.2.1. Darbus uz aizvariem (pārgāznes, ieteču, izteču, remonta u.c.) var izpildīt gan to darba stāvoklī ar vai bez ūdens statiskā spiediena, gan speciālā remonta novietnē.

14.2.2. Veicot darba stāvoklī esošo aizvaru tehnisko apkalpošanu vai remontdarbus:

14.2.2.1. tie jānodrošina pret izkustēšanos (jāatslēdz individuālā elektriskā vai mehāniskā piedziņa, jābloķē rokas ceļamie mehānismi un avārijas nolaišanas mehānismi u.c.);

14.2.2.2. uz elektriskiem un mehāniskiem celšanas vai nolaišanas mehānismiem jāizvieto nepieciešamās drošības zīmes "NESLĒGT", "AIZLIEGTS" ar papilduzrakstu (plāksnīti) "AIZLIEGTS ATVĒRT" vai "AIZLIEGTS AIZVĒRT";

14.2.2.3. norīkojuma izdevējam jānosaka nepieciešamie tehniskie līdzekļi un drošības pasākumi piekļūšanai darba vietai.

14.2.3. Aizliegts veikt darbus uz ūdens pārgāznes aizvara, ja tas nodrošina ūdens pārlaišanu caur pārgāzni.

14.2.4. Aizvaru remonta zona jānorobežo (nodrošinot piekļuvi darba vietai) ar lenti, ķēdi vai cita veida pārvietojamu barjeru.

14.2.5. Veicot darbus augstumā uz aizvariem un ja pastāv kritiena risks, darbi organizējami un izpildāmi atbilstoši darba aizsardzības prasībām, strādājot augstumā.

14.2.6. Strādājot tiešā ūdens tuvumā, ja pastāv noslīkšanas risks, jālieto glābšanas līdzekļi (glābšanas veste) un jābūt pieejamam glābšanas riņķim.

14.3. Drošības prasības, veicot sūkņu, kompresoru, citu kustīgu vai rotējošu mehānismu (turpmāk – mehānismu) apkopi un remontu

14.3.1. Veicot mehānismu tehnisko apkalpošanu un remontdarbus, jābūt atslēgtām mehānismu piedziņām un noslēgtiem pienākošiem un aizejošiem tehnoloģiskiem cauruļvadiem. Mehānisma piedziņas atslēgšana jāveic stacijas operatīvajam personālam vai personālam ar operatīvajam tiesībām, kuram piešķirtas tiesības sagatavot darba vietu. Uz piedziņu palaišanas iekārtām un tehnoloģisko cauruļvadu aizbīdņu un ventiļu rokas vadības mehānismiem jābūt izkārtām aizlieguma drošības zīmēm "NESLĒGT", "AIZLIEGTS" ar papilduzrakstu (plāksnīti) "AIZLIEGTS ATVĒRT". Ja iespējams, rokas vadības mehānismi jānobloķē mehāniski.

14.3.2. Apkalpojot rotējošus mehānismus, personālam jāievēro drošības pasākumi, lai novērstu vai mazinātu traumatisma risku.

14.3.3. Gaisa, ūdens un citu tehnoloģisko cauruļvadu aizsalšanas gadījumā tos aizliegts atkausēt ar atklātu liesmu. Jālieto tvaiks, karsts gaiss vai ūdens.

14.3.4. Ieslēgt mehānismus to darbības pārbaudei pirms darbu pilnīgas pabeigšanas atļauts, ievērojot šādu kārtību:

14.3.4.1. veicot darbus atbilstoši norīkojumam, atbildīgajam par darba izpildi šī energostandarta 1. pielikuma 4. tabulā jānoformē darbu pabeigšana un norīkojums jānodod;

14.3.4.2. veicot darbus atbilstoši norīkojumam, darbi jāpārtrauc, brigāde no darba vietas jāaizved un norīkojums jānoslēdz, atkārtotai pielaidei pie darba jāizdod jauns norīkojums;

14.3.4.3. pēc mehānismu darbības pārbaudes brigādi, kas darbus izpilda atbilstoši norīkojumam, atkārtoti pielaiž darbam, noformējot pielaišanu šī energostandarta 1. pielikuma 4. tabulā.

14.3.5. Rotējoša mehānisma pārbaudes vai balansēšanas laikā ir jābūt iespējai nekavējoties to atslēgt.

1. pielikums

Norīkojums

Struktūrvienība _____ Objekts _____

Norīkojums Nr. _____ darbiem HES hidrotehniskajās būvēs vai hidroietaisēs

Atbildīgajam par darba izpildi _____
 Pielaidējam _____
 Uzraugam _____
 Brigādes locekļiem _____

uzdots: _____

Darbu sākt _____ (datums) _____ (laiks)

Darbu beigt _____ (datums) _____ (laiks)

1. tabula

Pasākumi darba vietu sagatavošanai

Hidrobūvju vai hidroietaišu nosaukumi, kurās, sagatavojot darba vietu, jāizdara iekārtu vai to daļu operatīvā stāvokļa izmaiņas	Kam jābūt aizvērtam, aizslēgtam vai kādā tehnoloģiskajā stāvoklī jābūt hidroietaisēm	Informācija par izpildi

Īpaši norādījumi: _____

Atbildīgais par darba organizāciju:

- norīkojumu izsniedza _____ (datums, laiks) _____ (vārds, uzvārds, paraksts)

- norīkojumu pagarināja līdz: _____ (datums, laiks) _____ (vārds, uzvārds, paraksts)

Norīkojuma pagarināšanas datums un laiks: _____

Elektrodrošības pasākumi:

Personas, kura noteica elektrodrošības pasākumus,

(vārds, uzvārds, amats, EDG, paraksts)

2. tabula

Atļauja darba vietu sagatavošanai un pielaidei pie darba

Darba vietu sagatavot un pielaist pie darba atļāva (amats, vārds, uzvārds, paraksts)	Datums, laiks	Darbinieka, kurš saņēmis atļauju darba vietas sagatavošanai un pielaidei darbam, amats, vārds, uzvārds, paraksts

Darba vietas sagatavotas. Darbā paliek: _____

Pielaidējs: _____
(vārds, uzvārds, paraksts)

Atbildīgais par darba izpildi (uzraugs): _____
(vārds, uzvārds, paraksts)

3. tabula

Ikdienas pielaide darbam un darba pabeigšana

Brigāde instruēta un pielaista sagatavotā darba vietā				Darbs pabeigts, brigāde aizvesta	
darba vietas nosaukums	datums, laiks	pielaidēja paraksts	atbildīgā par darba izpildi (uzrauga) paraksts	datums, laiks	atbildīgā par darba izpildi (uzrauga) paraksts

4. tabula

Mērķa instruktāža par darba apstākļiem

Instruētā vārds, uzvārds	Datums	Instruētā paraksts	Instruētāja (atbildīgā par darba izpildi (uzrauga)) vārds, uzvārds	Instruētāja (atbildīgā par darba izpildi (uzrauga)) paraksts
1.				
2.				
3.				
4.				

5. tabula

Izmaiņas brigādes sastāvā

Iekļauts brigādē (vārds, uzvārds)	Izslēgts no brigādes (vārds, uzvārds)	Datums, laiks	Izmaiņas atļāva (amats, vārds, uzvārds, paraksts)

Darbs pilnīgi pabeigts, brigāde aizvesta, paziņots šādām personām:

(amats, vārds, uzvārds)

Datums: _____ Laiks: _____

Atbildīgais par darba izpildi (uzraugs): _____
(vārds, uzvārds, paraksts)

Pielaidējs: _____
(vārds, uzvārds, paraksts)

2. pielikums

Norādījumi norīkojuma aizpildīšanai

1. Norādījumi norīkojuma veidlapas aizpildīšanai

1.1. Ja norīkojums tiek noformēts elektroniskā darbu organizēšanas sistēmā, kur darbinieku darbības tiek apliecinātas elektroniski, visas darbības, kuras ir saistītas ar norīkojuma izsniegšanu, reģistrēšanu, apstiprināšanu, uzglabāšanu u.c., tiek veiktas elektroniski atbilstoši kārtībai, ko noteicis atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju.

1.2. Ja norīkojumu noformē papīra veidā, tad:

1.2.1. Ieteicams norīkojuma veidlapu drukāt uz vienas lapas abām pusēm;

1.2.2. Ierakstus norīkojumā veic latviešu valodā, tiem ir jābūt salasāmiem un darbiniekiem saprotamiem. Nav atļauts norīkojumu aizpildīt ar zīmuli vai tekstā izdarīt labojumus vai papildinājumus. Ja sagatavotajā norīkojuma veidlapā kāda no ailēm nav aizpildīta vai netiek aizpildīta, tad šajā ailē visā tās garumā jāievelk svītra vai Z burts;

1.2.3. Norīkojumu atļauts aizpildīt rokrakstā;

1.2.4. Norīkojumu numerācijas kārtību nosaka atbildīgais par HTB un/vai HI ekspluatāciju;

1.2.5. Norādot datumu, vispirms norāda mēneša dienas kārtas skaitli, tad mēneša kārtas skaitli, pēc tam gada kārtas skaitli (ar četriem cipariem);

1.2.6. Norīkojumā norāda darbinieka vārdu, uzvārdu;

1.2.7. Norīkojumā norāda HI, mehānismu operatīvos apzīmējumus, HTB apzīmējumus.

1.3. Ja norīkojuma laukā "ar brigādes locekļiem", "uzdots", "Īpaši norādījumi", 1. tabulā "Pasākumi darba vietas sagatavošanai" trūkst vietas visu nepieciešamo ierakstu veikšanai, norīkojumam var pievienot pielikumu. Šajā gadījumā tabulas pēdējā rindā vai teksta beigās ieraksta frāzi "skatīt pielikumu Nr....". Pielikumā jābūt norādītam pielikuma numuram un tā norīkojuma numuram, pie kura šis pielikums ir pievienots. Pielikums jāparaksta atbildīgajam par darba organizāciju.

2. Norīkojuma lauku aizpildīšana

2.1. Norīkojuma veidlapas augšdaļā norāda izsniedzēja struktūrvienību un objektu, kurā tiks veikti darbi.

2.2. Rindā "Atbildīgajam par darba izpildi" norāda darbinieka vārdu, uzvārdu.

2.3. Rindā "Pielaidējam" norāda pielaidēja vārdu, uzvārdu vai gadījumā, ja HTB un/vai HI apkalpo operatīvais personāls, rindā "Pielaidējam" ieraksta "Operatīvajam personālam".

2.4. Rindās "Brigādes locekļiem" norāda brigādes locekļus. Izpildot darbus, kuros tiek izmantoti mehānismi, autoceltni vai automobiļi, šajā rindā norāda par konkrētu mehānismu atbildīgo brigādes locekli un attiecīgo mehānismu, kā arī stropētāju un veic līdzīgas norādes, ja tādas nepieciešamas.

2.5. Rindās "uzdots" norāda HTB un/vai HI nosaukumus un operatīvos apzīmējumus, kā arī veicamo darbu saturu.

2.6. Rindās "Darbu sākt" un "Darbu beigt" norāda paredzētā darba sākuma un beigu datumu un laiku.

2.7. 1. tabulas 1. kolonnā norāda HTB un/vai HI nosaukumus, kurās nepieciešams izdarīt pārslēgumus ar noslēgarmatūru un veikt to bloķēšanu.

2.8. 1. tabulas 2. kolonnā norāda to aizbīdņu, komutācijas aparātu, pievienojumu un iekārtu nosaukumus un operatīvos apzīmējumus, ar kurām nepieciešams veikt operācijas. Izpildot operācijas, atzīmē to izpildi 1. tabulas 3. kolonnā, atzīmējot darba vietas sagatavošanas izpildi, ierakstot vārdu "izpildīts".

2.9. Ja pielaidējam tiek uzdots veikt pielaidi darbam jau sagatavotā darba vietā, norīkojuma izsniedzējs 1. tabulas 2. kolonnā norāda operācijas, kuras nepieciešamas darba vietas sagatavošanai, norādot jau izpildītās operācijas.

2.10. Ja darbu izpildes laikā darba vietas sagatavošana nav nepieciešama, 1. tabulas 1. kolonnas ailē izdara ierakstu "nav nepieciešams".

2.11. Rindās "Īpaši norādījumi" ieraksta:

2.11.1. papildu pasākumus, kas nepieciešami strādājošo drošībai (piemēram, nožogojumi, gaisa sastāva pārbaude, ugunsdrošības pasākumi u.c.);

2.11.2. darba posmus vai atsevišķas operācijas, kuras veicamas atbildīgā par darbu organizāciju tiešā vadībā;

2.11.3. atbildīgos darbiniekus un brigādes vadītājus (ja norīkojums tiek izsniegts uzraugam);

2.11.4. atļauju atbildīgajam par darba izpildi vai uzraugam pāriet uz citu darba vietu un veikt atkārtotu pielaidi darbam;

2.11.5. atļauju ieslēgt HI vai tās daļu, vai atsevišķu noslēgarmatūru bez operatīvā personāla rīkojuma;

2.11.6. atļauju mainīt operatīvo stāvokli darba vietā esošajai noslēgarmatūrai;

2.11.7. citus norādījumus, kas saistīti ar veicamo darbu.

2.12. Rindās "norīkojumu izsniedza" un "norīkojumu pagarināja līdz" norīkojuma izsniedzējs norāda datumu, laiku, vārdu, uzvārdu un parakstu.

2.13. 2. tabulu aizpilda, saņemot atļauju darba vietas sagatavošanai un pirmreizējai pieladei darbam.

2.14. Ailē "Elektrodrošības pasākumi" norāda komutācijas aparātus, kuriem jāveic operatīvā stāvokļa izmaiņas, nepieciešamos zemējumus u.c. Persona, kura noteica elektrodrošības pasākumus, parakstās, norādot vārdu, uzvārdu, amatu, elektrodrošības grupu.

2.15. 2. tabulas 1. kolonnā tiek norādīts darbinieka vārds, uzvārds un amats, kas atļāvis darba vietas sagatavošanu un pielaidi darbam. 2. kolonnā norāda atļaujas došanas datumu un laiku. 3. kolonnā parakstās darbinieki, kas saņēmuši atļauju darba vietas sagatavošanai un pirmreizējai pieladei darbam. Ja darba vietu sagatavo vairāki darbinieki, 3. kolonnā parakstās visi šie darbinieki.

2.16. Ja atļaujas darba vietas sagatavošanai un pieladei darbam saņemtas dažādos laikos, 2. tabulā aizpilda divas rindas – vienu par atļaujas saņemšanu darba vietas sagatavošanai, otru par atļauju pieladei darbam.

2.17. Rindās "Darba vietas sagatavotas. Darbā paliek" pielaidējs norāda HI, mehānismus, cauruļvadus, kas paliek darbā vai zem spiediena remontējamā zonā vai darba vietas tiešā tuvumā.

2.18. Pielaidējs, informējot atbildīgo par darba izpildi (uzraugu), un atbildīgais par darba izpildi, saņemot informāciju no pielaidēja par darba vietas sagatavošanu, parakstās zem rindām "Darba vietas sagatavotas. Darbā paliek" tikai pirmreizējā pielaidē darbam.

2.19. 4. tabulā tiek noformēta mērķa instruktāža par darba apstākļiem. Instruktāža tiek apstiprināta ar instruētāja (atbildīgā par darba izpildi vai uzrauga) un instruēto (brigādes locekļu) parakstiem, norādot datumu un laiku. Ja tiek veiktas izmaiņas brigādes sastāvā, tad darbinieks, kas ir iekļauts brigādē, ir jāinstruē, un instruktāža jānoformē 4. tabulā.

2.20. 3. tabulā noformē ikdienas pielaidi darbam un darba pabeigšanu, kā arī pielaidi darbam, pārejot uz citu darba vietu. Ja atbildīgais par darba izpildi veic arī pielaidēja pienākumus, kā arī ja viņam atļauts brigādi atkārtoti pielaist darbam, atbildīgais par darba izpildi parakstās 3. un 4. kolonnā. Darba pabeigšanu darba dienas beigās atbildīgais par darba izpildi vai uzraugs noformē 5. un 6. kolonnā.

2.21. 5. tabulā noformē izmaiņas brigādes sastāvā. Ja brigādē tiek iekļauts darbinieks vai no tās tiek izslēgts darbinieks, kurš strādā ar mehānismu, autoceltni vai automobili, tabulā norāda šā mehānisma nosaukumu un tipu.

2.22. Pēc darba pilnīgas pabeigšanas atbildīgais par darba izpildi vai uzraugs un pielaidējs parakstās šim nolūkam paredzētajās norīkojuma rindās, norādot noformēšanas datumu un laiku.

2.23. Ja brīdī, kad noformē darba pilnīgu pabeigšanu, pielaidēja nav klāt, kā arī ja atbildīgais par darba izpildi veic arī pielaidēja pienākumus, atbildīgais par darba izpildi vai uzraugs darba pilnīgu pabeigšanu noformē tikai savā norīkojuma eksemplārā, norādot personu (amats, vārds, uzvārds, datums, laiks), kurai paziņots par darba pilnīgu pabeigšanu.

2.24. Ja, noformējot pilnīgu darba pabeigšanu, atbildīgais par darba izpildi vai uzraugs nav pieejami, darba pabeigšanu norīkojumā noformē pielaidējs.

3. pielikums

Darba zonas nodošanas - pieņemšanas akts (forma)

DARBA ZONAS NODOŠANAS-PIEŅEMŠANAS AKTS № _____

20 ____ .gada ____ . _____

Valdītāja pilnvarotā persona no vienas puses, _____
(pasūtītāja pārstāvja vārds, uzvārds, amats)

un darbuzņēmēja pilnvarotā persona no otras puses _____
(amats, vārds, uzvārds, mob.telefona numurs, darbuzņēmēja nosaukums)

sastādīja šo aktu par zemāk minēto.

Uzņēmums izdala ierobežotu darba zonu, _____
(koordinātu, asu, atzīmju apzīmējumi, zīmējumu vai shēmu)

šādu darbu veikšanai: _____
(darba nosaukums)

laikā no 20 ____ . gada ____ . _____ līdz 20 ____ . gada ____ . _____ .

Līdz darbu sākumam nepieciešams veikt šādus darba drošības pasākumus:

Nr.	Pasākuma nosaukums	Izpildes termiņš	Izpildītājs	Atzīme par izpildi

Darba zonā paliek iekārtas vai darba apstākļi, kuri var radīt bīstamību darba zonā strādājošajam personālam (tajā skaitā darba vides riski) _____
(aizpilda pasūtītājs)

Darbuzņēmēja radītie darba tehnoloģijas darba vides riski, kas var apdraudēt pasūtītāja personālu, drošības pasākumi _____
(aizpilda darbuzņēmējs)

Darbuzņēmējs pieņem nodoto teritoriju (telpu) un atbild par darba aizsardzības un ugunsdrošības prasību ievērošanu.

Darbuzņēmēja pārstāvim ir veikta instruktāža darba vietā. Darbuzņēmēja pārstāvis apņemas veikt darba zonā nodarbinātajam personālam instruktāžu darba vietā, to reģistrējot darbuzņēmēja darba aizsardzības un ugunsdrošības instruktāžu žurnālā.

Pasūtītāja pārstāvis _____
(paraksts, paraksta atšifrējums)

Darbuzņēmēja pārstāvis _____
(paraksts, paraksta atšifrējums)

Akts ir pagarināts līdz: _____
(datums)

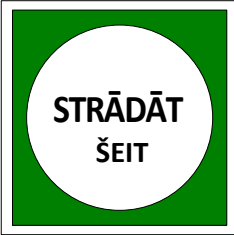
Pagarināšanas datums: _____
(datums) _____
(paraksts, paraksta atšifrējums)

Darbs pabeigts, darba zona ir sakopta, brigāde izvesta, akts noslēgts un nodots

Darbuzņēmēja pārstāvis _____
(paraksts, paraksta atšifrējums)

Pasūtītāja pārstāvis _____
(paraksts, paraksta atšifrējums)

4. pielikums Drošības zīmes

Grafiskais attēls	Nozīme, nosaukums un izmēri	Lietošana
	Drošības zīme "STRĀDĀT ŠEIT"	Izmanto hidroelektrostaciju HI un/vai HTB. Izvieto darba vietā.
	Aizlieguma zīme "NESLĒGT" (pārvietojama) Apļa diametrs uz balta kvadrāta, kuru izvieto uz atslēgām un pogām, ir 0,05 m, pārējiem – ne mazāk par 0,1 m	Aizlieguma zīmi ar simbolu "Neslēgt" (nemainīt slēdža stāvokli) izvieto elektroietaisēs atbilstoši energostandarta LEK 025 norādījumiem, kā arī uz komutācijas aparātiem, veicot darbus hidroietaisēs ar elektropiedziņu, kas apkalpo automātikas, mērinstrumentu un aizsardzības elektrisko daļu.
	Aizlieguma zīme "AIZLIEGTS" "AIZLIEGTS ATVĒRT" (var būt izvietota uz vienas plāksnes) vai	Aizlieguma zīmes ar informācijas zīmēm vai simboliem "Aizliegts atvērt" un "Aizliegts aizvērt", izvieto uz aizbīdņiem un ventiļiem.
	"AIZLIEGTS AIZVĒRT" (pārvietojama)	
	Brīdinājuma drošības zīme "UZMANĪBU, PACELTA KRAVA"	
	Aizlieguma drošības zīme "GĀJĒJU KUSTĪBA AIZLIEGTA".	

Piezīme: Pārvietojamām zīmēm grafisko attēlu norāda zīmes abās pusēs.